

ข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พ.ศ. ๒๕๖๒
(แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๖๖)

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ สภาผู้แทนราษฎรจึงตราข้อบังคับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรขึ้นไว้
ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒” ชื่อข้อบังคับ

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันใช้บังคับ
เป็นต้นไป*

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้ คำว่า

นิยามศัพท์

“ประธานสภา” หมายความว่า ประธานสภาผู้แทนราษฎร

“รองประธานสภา” หมายความว่า รองประธานสภาผู้แทนราษฎร

“สภา” หมายความว่า สภาผู้แทนราษฎร

“ประธาน” หมายความว่า ประธานของที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร

“สมาชิก” หมายความว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

“กรรมาธิการ” หมายความว่า กรรมาธิการสามัญหรือกรรมาธิการวิสามัญของ
สภาผู้แทนราษฎร

“บริเวณสภา” หมายความว่า อาณาบริเวณอันเป็นขอบเขตของสภาผู้แทนราษฎร
อาคารที่ทำการของสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึงสถานที่สำหรับใช้เป็น
ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรเป็นการชั่วคราว และอาคารที่ทำการของสำนักงานเลขาธิการ
สภาผู้แทนราษฎรด้วย

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

“การประชุม” หมายความว่า การประชุมสภาผู้แทนราษฎร

“ที่ประชุม”** หมายความว่า ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร และให้หมายความรวมถึง
ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และห้องประชุมด้วย

* ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๑๖ ง หน้า ๒๓ วันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๒.

** แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙
ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

“ศาล” หมายความว่า ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง หรือศาลรัฐธรรมนูญ

ผู้รักษาการ

ข้อ ๔ ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรรักษาการตามข้อบังคับ และมีอำนาจออกระเบียบเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑

การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

ประธานชั่วคราว
ของที่ประชุม

ข้อ ๕ การเลือกประธานสภาและรองประธานสภาครั้งแรก ให้เลขาธิการเชิญสมาชิกผู้มีอายุสูงสุดซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือกประธานสภาและรองประธานสภา และเพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการในเรื่องอื่นที่จำเป็นจะต้องประชุมปรึกษาในการประชุมครั้งนั้นด้วย

ในการดำเนินการเลือกตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมได้รับการเสนอชื่อเป็นประธานสภาหรือรองประธานสภา ให้สมาชิกผู้มีอายุสูงสุดในลำดับถัดไปซึ่งอยู่ในที่ประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม

การเลือกประธานสภา

ข้อ ๖ การเลือกประธานสภา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อสมาชิกได้หนึ่งชื่อ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ให้ผู้ถูกเสนอชื่อตามวรรคหนึ่ง กล่าวแสดงวิสัยทัศน์ในการที่จะดำรงตำแหน่งต่อที่ประชุมภายในระยะเวลาที่ประธานกำหนด โดยไม่มีการอภิปราย

ถ้ามีการเสนอชื่อผู้ใดเพียงชื่อเดียว ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก

ถ้ามีการเสนอชื่อหลายชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ

ให้ประธานประกาศชื่อผู้ได้รับเลือกต่อที่ประชุม

การเลือก
รองประธานสภา

ข้อ ๗ การเลือกรองประธานสภา ให้นำความในข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีที่สภามีมติให้มีรองประธานสภาสองคน ให้เลือกรองประธานสภาคนหนึ่งก่อน แล้วจึงเลือกรองประธานสภาคนที่สอง

การแต่งตั้งประธานสภา
และรองประธานสภา

ข้อ ๘ เมื่อเลือกประธานสภาและรองประธานสภาได้แล้ว ให้เลขาธิการมีหนังสือแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรีโดยเร็ว เพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งต่อไป

เมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงแต่งตั้งประธานสภาและรองประธานสภาแล้ว ให้เลขาธิการส่งสำเนาประกาศพระบรมราชโองการไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบด้วย

หมวด ๒

หน้าที่และอำนาจของประธานสภา รองประธานสภา และหน้าที่ของเลขาธิการ

- ข้อ ๙** ประธานสภา มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้
- หน้าที่และอำนาจ
ของประธานสภา
- (๑) เป็นประธานของที่ประชุม และต้องวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติหน้าที่
 - (๒) กำกับดูแลการดำเนินการของสภา
 - (๓) ควบคุมการรักษาความสงบเรียบร้อยในที่ประชุม ตลอดถึงบริเวณสภา
 - (๔) เป็นผู้แทนสภาในกิจการภายนอก
 - (๕) แต่งตั้งกรรมการเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อกิจการของสภา
 - (๖) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
- ข้อ ๑๐** รองประธานสภา มีหน้าที่และอำนาจช่วยประธานสภาในกิจการอันเป็น
หน้าที่และอำนาจของประธานสภา หรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย
- หน้าที่และอำนาจ
ของรองประธานสภา
- เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภา หรือมีแต่ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ในกรณีที่มีรองประธานสภาสองคน ให้รองประธานสภาคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่
แทนประธานสภา ถ้ารองประธานสภาคนหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้
ให้รองประธานสภาคนที่สองเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานสภา
- ข้อ ๑๑** เลขาธิการ มีหน้าที่ ดังต่อไปนี้
- หน้าที่ของเลขาธิการ
- (๑) นัดประชุมสภาและคณะกรรมการครั้งแรก
 - (๒) เชิญผู้เป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุมและที่ประชุมคณะกรรมการ
เข้าปฏิบัติหน้าที่
 - (๓) ช่วยประธานในการประชุม
 - (๔) จัดทำรายงานการประชุมและบันทึกการออกเสียงลงคะแนน
 - (๕) ยืนยันมติของสภาไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง
 - (๖) รักษาสรรพเอกสาร ข้อมูลและโสตทัศนวัสดุของสภา
 - (๗) ควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด
 - (๘) สนับสนุนการประชุมและการดำเนินงานของสมาชิก
 - (๙) หน้าที่อื่นตามที่มิกฎหมายบัญญัติไว้หรือตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้
 - (๑๐) ปฏิบัติการอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

หมวด ๓
คณะกรรมการประสานงาน

ส่วนที่ ๑
คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร

องค์ประกอบของ
คณะกรรมการ
ประสานงานร่วม
สภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๒ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย ประธานสภาหรือรองประธานสภาที่ประธานสภามอบหมายเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินสิบคน ซึ่งประธานสภาแต่งตั้งจากสมาชิกซึ่งเป็นกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลจำนวนห้าคน และกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรจำนวนห้าคน ตามมติของคณะกรรมการประสานงานแต่ละฝ่าย

หลักเกณฑ์ วิธีการในการแต่งตั้งและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

การพ้นจากตำแหน่ง
ของกรรมการ

ข้อ ๑๓ กรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) พ้นจากการเป็นสมาชิก
- (๕) พ้นจากการเป็นกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลหรือกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี
- (๖) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนคณะเดิม

หน้าที่และอำนาจ
ของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๔ คณะกรรมการประสานงานร่วมสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาดำเนินการหรือประสานงานในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการประชุมและกิจการของสภา
- (๒) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่ประธานสภามอบหมาย

ส่วนที่ ๒

คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ข้อ ๑๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร” ประกอบด้วย ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิก ซึ่งสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายค้านที่ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินยี่สิบสี่คน ซึ่งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เสนอให้ประธานสภาแต่งตั้งจากสมาชิกในสังกัดพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ตามอัตราส่วนจำนวนสมาชิกของพรรคการเมืองฝ่ายค้านแต่ละพรรค

องค์ประกอบของ
คณะกรรมการ
ประสานงานพรรค
การเมืองฝ่ายค้าน
ในสภาผู้แทนราษฎร

หลักเกณฑ์ วิธีการในการแต่งตั้งและสิทธิประโยชน์ของคณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๑๖ กรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

การพ้นจากตำแหน่ง
ของกรรมการ

(๑) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) พ้นจากการเป็นสมาชิก

(๕) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรใหม่แทนคณะเดิม

ข้อ ๑๗ คณะกรรมการประสานงานพรรคการเมืองฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

หน้าที่และอำนาจ
ของคณะกรรมการ

(๑) พิจารณาดำเนินการหรือประสานงานในเรื่องของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมและกิจการของสภา

(๒) หน้าที่และอำนาจอื่นตามที่ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรมอบหมาย

หมวด ๔ การประชุม

ส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม

การประชุมสภา

ข้อ ๑๘ การประชุมย่อมเป็นการเปิดเผย เว้นแต่คณะรัฐมนตรีหรือสมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาร้องขอให้ประชุมลับก็ให้ประชุมลับ

การประชุมเปิดเผย ให้บุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุมได้ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และประธานสภาต้องจัดให้มีการถ่ายทอดสดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับได้อย่างทั่วถึง โดยจัดให้มีล่ามภาษามือด้วย เว้นแต่มีเหตุขัดข้องให้แจ้งที่ประชุมทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถถ่ายทอดสดการประชุมตามวรรคสองได้ ให้ประธานสภาจัดให้มีการเผยแพร่บันทึกภาพและเสียงการประชุมดังกล่าวผ่านทางสื่อที่เหมาะสมโดยเร็ว

ในการประชุมลับ ห้ามบุคคลภายนอกเข้าฟังการประชุม เว้นแต่ผู้ที่ได้รับอนุญาตจากประธานเท่านั้น และให้ประธานดำเนินการเพื่อมิให้มีการบันทึกภาพ บันทึกเสียง หรือกระทำการใด ๆ ที่เป็นการถ่ายทอดการประชุมสู่บุคคลภายนอกโดยมิได้รับอนุญาต

การประชุมสภา ครั้งแรก

ข้อ ๑๙ ให้มีการประชุมครั้งแรกภายในสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมสามัญหรือวิสามัญของรัฐสภา

การประชุมครั้งต่อไปให้เป็นไปตามมติที่สภากำหนดไว้ แต่ถ้ามีเหตุอันสมควร ประธานสภาจะสั่งงดการประชุมครั้งใดก็ได้ โดยให้ทำเป็นหนังสือ และให้ประธานสภาแจ้งเหตุที่สั่งงดในการประชุมครั้งถัดไป เว้นแต่ประธานบอกงดในที่ประชุมแล้ว

การเรียกประชุม เป็นพิเศษ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรเรียกประชุมเป็นพิเศษ ให้เรียกประชุมได้

การนัดประชุม

ข้อ ๒๐* การนัดประชุมให้ดำเนินการทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือทำเป็นหนังสือ เว้นแต่เมื่อประธานได้บอกนัดในที่ประชุมแล้ว หรือเห็นว่าเป็นเรื่องด่วนจะนัดประชุมโดยวิธีอื่นใดก็ได้

การนัดประชุมให้นัดล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน แต่ถ้าประธานสภาเห็นสมควรจะนัดเร็วกว่านั้นก็ได้อ

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

ข้อ ๒๑* ให้แจ้งการนัดประชุมให้สมาชิกทราบทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การแจ้งการนัดประชุม
หนังสือนัดประชุม ระเบียบวาระการประชุม และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ให้เผยแพร่ และการเผยแพร่
ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒๒* ในกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควรจะบรรจุเรื่องใดเพิ่มเติมในระเบียบวาระ การบรรจุระเบียบวาระ
การประชุมอีกครั้งก็ได้ แต่ต้องก่อนวันประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งวัน และให้ดำเนินการตามข้อ ๒๑ การประชุมเพิ่มเติม
เว้นแต่เป็นเอกสารลับ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๒๓ การจัดระเบียบวาระการประชุม ให้จัดลำดับ ดังต่อไปนี้ การจัดระเบียบวาระ
การประชุม

- (๑) กระทั่งถาม
- (๒) เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม
- (๓) รับรองรายงานการประชุม
- (๔) เรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว
- (๕) เรื่องที่ค้างพิจารณา
- (๖) เรื่องที่เสนอใหม่
- (๗) เรื่องอื่น ๆ

ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าเรื่องใดเป็นเรื่องด่วน จะจัดไว้ในลำดับใดของ
ระเบียบวาระการประชุมก็ได้ แต่จะจัดไว้ก่อนเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้วไม่ได้

ข้อ ๒๔ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุม ประธานอาจอนุญาตให้สมาชิก การปรึกษาหารือปัญหา
ปรึกษาหารือปัญหาที่เกี่ยวกับความเดือดร้อนของประชาชนหรือปัญหาอื่นใดได้ ตามหลักเกณฑ์ ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระ
และวิธีการที่ประธานสภากำหนด และให้ประธานสภาส่งเรื่องดังกล่าวให้นายกรัฐมนตรี การประชุม
หรือรัฐมนตรีหรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องชี้แจงภายในสามสัปดาห์ และแจ้งให้สมาชิกทราบ

ข้อ ๒๕ ก่อนเข้าประชุมทุกครั้งให้สมาชิกผู้มาประชุมลงชื่อในเอกสารที่ การเข้าประชุม
จัดไว้หรือแสดงตนตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมด องค์ประชุม
เท่าที่มีอยู่ของสภาจึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในกรณีพิจารณาระเบียบวาระกระทั่งถาม
ตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีสมาชิกลงชื่อมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาให้ถือว่าเป็นองค์ประชุมพิจารณาได้

เมื่อมีสมาชิกลงชื่อครบองค์ประชุมและมีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว
ให้ประธานดำเนินการประชุมได้

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

เมื่อประธานขึ้นบัลลังก์ ให้ผู้ที่อยู่ในที่ประชุมยืนขึ้นจนกว่าประธานได้นั่งลง
ในกรณีอ่านพระบรมราชโองการหรือกระแสพระราชดำรัส ให้ผู้ที่อยู่ใน
ที่ประชุมยืนฟังตลอดเวลาที่อ่าน

กรณีไม่ครบองค์ประชุม ข้อ ๒๖ เมื่อพ้นกำหนดเวลาประชุมไปสามสัปดาห์แล้ว จำนวนสมาชิก
ยังไม่ครบองค์ประชุม ประธานจะสั่งให้เลื่อนการประชุมไปก็ได้

ประธานเฉพาะคราว ข้อ ๒๗ เมื่อไม่มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ประธานของที่ประชุม ให้สมาชิกผู้มีอายุ
สูงสุดซึ่งมาประชุมเป็นประธานชั่วคราวของที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมดำเนินการเลือก
ประธานสภาและรองประธานสภาตามข้อ ๕ ข้อ ๖ และข้อ ๗ หรือเพื่อให้ที่ประชุม
ดำเนินการเลือกประธานเฉพาะคราวสำหรับการประชุมครั้งนั้นในกรณีที่ที่ประชุม
ต้องประชุมปรึกษาเรื่องอื่น

ในการเลือกประธานเฉพาะคราว ให้นำความในข้อ ๕ และข้อ ๖ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม เว้นแต่กรณีตามข้อ ๖ วรรคสอง มิให้นำมาใช้บังคับ ส่วนการลงคะแนน
ให้กระทำการเป็นการเปิดเผยตามข้อ ๘๓

ลำดับการพิจารณา ข้อ ๒๘ การประชุม ให้ที่ประชุมพิจารณาเฉพาะเรื่องที่มีอยู่ในระเบียบวาระ
การประชุม และต้องดำเนินการพิจารณาตามลำดับระเบียบวาระการประชุมที่จัดไว้ เว้นแต่
ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น

การกล่าวถ้อยคำ ข้อ ๒๙ ผู้ใดประสงค์จะกล่าวถ้อยคำต่อที่ประชุม ให้ยกมือขึ้นพ้นศีรษะ
ในที่ประชุม เมื่อประธานอนุญาตแล้วจึงยืนขึ้นกล่าวได้ และต้องเป็นคำกล่าวกับประธานเท่านั้น

การขอลงหรือ ข้อ ๓๐ ถ้านายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีขอแถลงหรือชี้แจงเรื่องใดต่อที่ประชุม
ชี้แจงของรัฐมนตรี ให้ประธานพิจารณาอนุญาต
ต่อที่ประชุม

สมาชิกอาจซักถามเพื่อความกระจ่างแจ้งในเรื่องที่แถลงหรือชี้แจงนั้น
แต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีจะไม่ตอบก็ได้ ถ้าเห็นว่าข้อซักถามนั้นยังไม่ควรเปิดเผย
เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน

การแถลงหรือ ข้อ ๓๑ ในกรณีที่สภาพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวกับศาล องค์การอิสระ องค์การัยการ
ชี้แจงของผู้แทนองค์กร หรือหน่วยงานอื่นที่กฎหมายกำหนดให้ต้องรายงานผลการปฏิบัติงานต่อสภา ให้ผู้แทนของ
ต่อที่ประชุม องค์การนั้นมีสิทธิเข้าแถลงหรือชี้แจงต่อที่ประชุมได้ เมื่อประธานอนุญาต

ในการแถลงหรือชี้แจง ให้นำความในข้อ ๖๙ ข้อ ๗๐ ข้อ ๗๑ และข้อ ๗๒
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๒ ประธานมีอำนาจปรึกษาหารือที่ประชุมในปัญหาใด ๆ กำหนด อำนาจของประธาน
วิธีการตรวจสอบองค์ประชุม สั่งพักการประชุม เลื่อนการประชุมหรือเลิกการประชุมได้
ตามที่เห็นสมควร ในที่ประชุม

ถ้าประธานสภาลงจากบัลลังก์โดยไม่ได้สั่งอย่างใด และไม่มีรองประธานสภา
ปฏิบัติหน้าที่แทน ให้เลิกการประชุม

ข้อ ๓๓ รายงานการประชุม เมื่อคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร การตรวจรายงาน
ตรวจแล้ว ก่อนที่จะเสนอให้สภารับรอง ให้ทำสำเนาวางไว้ไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ณ บริเวณสภา การประชุมโดยสมาชิก
เพื่อให้สมาชิกตรวจดูได้ โดยสมาชิกอาจร้องขอตรวจดูทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือ
สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภา
กำหนด

รายงานการประชุมทุกครั้งจะต้องมีรายชื่อสมาชิกที่มาประชุม ที่ลาการประชุม
ที่ขาดการประชุม และบันทึกการออกเสียงลงคะแนนแต่ละเรื่อง

สมาชิกมีสิทธิขอแก้ไขเพิ่มเติมรายงานการประชุมดังกล่าวให้ตรงตามที่เป็นจริง การขอแก้ไขเพิ่มเติม
โดยยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมต่อประธานคณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร รายงานการประชุม
ถ้าคณะกรรมการไม่ยอมแก้ไขเพิ่มเติมให้ตามที่ขอ สมาชิกผู้นั้นมีสิทธิที่จะยืนยันคำขอ โดยสมาชิก
แก้ไขเพิ่มเติมเพื่อขอให้สภาวินิจฉัย

ข้อ ๓๔ รายงานการประชุมครั้งใด เมื่อได้วางสำเนาไว้เพื่อให้สมาชิกตรวจดู คณะกรรมการกิจการ
ตามข้อ ๓๓ แล้ว ถ้ามีการแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลังโดยคณะกรรมการกิจการสภา สภาผู้แทนราษฎร
ผู้แทนราษฎรแก้ไขเพิ่มเติมเองหรือโดยสมาชิกขอแก้ไขเพิ่มเติมก็ตาม ในคราวที่สภา แดงลงการแก้ไขเพิ่มเติม
พิจารณารับรองรายงานการประชุมนั้น คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎรจะต้อง
แถลงต่อที่ประชุมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าว

ข้อ ๓๕ เมื่อสภาได้รับรองรายงานการประชุมครั้งใดแล้ว ให้ประธานสภา การรับรองรายงาน
ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน การประชุม

รายงานการประชุมที่ได้รับรองแล้ว แต่ประธานสภายังมิได้ลงลายมือชื่อ
ไว้เป็นหลักฐาน หรือรายงานการประชุมที่ยังมิได้มีการรับรองเพราะเหตุที่สภาลิ้นอายุ หรือ
สภาถูกยุบ ให้เลขาธิการบันทึกเหตุอันไว้ และเป็นผู้รับรองความถูกต้องของรายงาน
การประชุม

ข้อ ๓๖ สภาอาจมีมติไม่ให้จดยางานการประชุมลับครั้งใดทั้งหมด หรือแต่ การจดยางาน
เพียงบางส่วนก็ได้ แต่ให้มีบันทึกเหตุการณ์ไว้ การประชุมลับ

ข้อ ๓๗ การเปิดเผยรายงานการประชุมลับ ให้คณะกรรมการกิจการ การเปิดเผยรายงาน
สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาและเสนอความเห็นเพื่อให้สภามีมติว่าจะเปิดเผยหรือไม่ การประชุมลับ

การห้ามโฆษณา ข้อความ	ข้อ ๓๘ สภาอาจมีมติห้ามโฆษณาข้อความอันเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดินที่ได้กล่าวหรือปรากฏในการประชุมก็ได้
การโฆษณาคำชี้แจง กรณีมีการกล่าว ถ้อยคำที่ก่อให้เกิด ความเสียหาย	ข้อ ๓๙ ในกรณีที่สมาชิกกล่าวถ้อยคำในที่ประชุมที่มีการถ่ายทอดทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์หรือทางสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น อันอาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งไม่ใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย บุคคลนั้นมีสิทธิร้องขอต่อประธานสภาภายในกำหนดเวลาสามเดือนนับแต่วันที่มีการประชุมครั้งนั้น เพื่อให้มีการโฆษณาคำชี้แจง การยื่นคำร้องต้องทำเป็นหนังสือพร้อมคำชี้แจงประกอบข้อเท็จจริงอย่างชัดเจน และอยู่ในประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่าก่อให้เกิดความเสียหายเท่านั้น
อำนาจของประธานสภา ในการวินิจฉัยคำร้อง และคำชี้แจง	ข้อ ๔๐ ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมานั้นเป็นไปตามข้อ ๓๙ หรือไม่ ให้ประธานสภาวินิจฉัยคำร้องและคำชี้แจงให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้อง ในกรณีที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงไม่เป็นไปตามข้อ ๓๙ ให้ยกคำร้องเสียและแจ้งให้ผู้ร้องทราบ คำวินิจฉัยของประธานสภาให้ถือเป็นเด็ดขาด
การโฆษณาคำชี้แจง	ข้อ ๔๑ ในกรณีที่ประธานสภาได้วินิจฉัยว่าคำร้องและคำชี้แจงเป็นไปตามข้อ ๓๙ ให้ประธานสภาจัดให้มีการโฆษณาโดยวิธีปิดประกาศคำชี้แจงไม่น้อยกว่าเจ็ดวันไว้ ณ บริเวณสภาที่ประชาชนเข้าไปตรวจสอบได้ และโฆษณาโดยวิธีการอื่นตามที่ประธานสภาเห็นสมควร
การแจ้งผล การดำเนินการ	ข้อ ๔๒ เมื่อประธานสภาดำเนินการตามข้อ ๔๑ แล้ว ให้แจ้งผู้ร้อง ผู้กล่าวถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และที่ประชุมรับทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม
การจัดพิมพ์และโฆษณา รายงานการประชุม	ข้อ ๔๓ ให้เลขาธิการเป็นผู้พิมพ์และโฆษณารายงานการประชุม เพื่อเป็นการเปิดเผยให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป โดยอาจมีการเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่นด้วยก็ได้ เว้นแต่รายงานการประชุมลับที่สภามีมติไม่ให้เปิดเผย

ส่วนที่ ๑/๑

วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์*

- ข้อ ๔๓/๑ ในกรณีมีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุสุดวิสัยอันทำให้ไม่อาจจัดให้มีการประชุมตามปกติ ประธานสภาจะกำหนดให้จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือบางส่วนก็ได้
- ข้อ ๔๓/๒ ในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้สมาชิกผู้เข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์แสดงตนเข้าร่วมประชุมด้วยวิธีการตามที่ประธานสภากำหนด
- ให้ถือว่า การแสดงตนตามวรรคหนึ่งเป็นการแสดงตนตามข้อ ๒๕ โดยให้นับสมาชิกซึ่งแสดงตนเข้าร่วมประชุม เป็นผู้มาประชุมและเป็นองค์ประชุม
- ข้อ ๔๓/๓ การประชุมเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ร่างข้อบังคับพระราชกำหนด หรือการประชุมอื่นตามที่ประธานสภาประกาศกำหนด จะใช้การประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ จนกว่าประธานสภาจะประกาศกำหนดให้ใช้ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอ และเป็นกรณีที่ประธานสภาเห็นสมควร
- ข้อ ๔๓/๔ การประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย ข้อบังคับกำหนด หรือที่สภามีมติ ให้กระทำการลับ จะประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไม่ได้
- ข้อ ๔๓/๕ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากที่กำหนดไว้แล้วในส่วนนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประชุมตามส่วนที่ ๑ วิธีการประชุม ส่วนที่ ๒ การเสนอญัตติ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย และส่วนที่ ๔ การลงมติ ของหมวด ๔ การประชุม มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่เหมาะสมกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์หรือวิธีการที่สามารถตรวจสอบหรือยืนยันได้เกี่ยวกับการเข้าร่วมประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การตรวจสอบองค์ประชุม รวมทั้งระบบการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกด้วย

* เพิ่มโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

ส่วนที่ ๒

การเสนอญัตติ

ความหมายของญัตติ	ข้อ ๔๔ ญัตติ คือ ข้อเสนอใด ๆ ที่มีความมุ่งหมายให้สภาลงมติหรือชี้ขาดว่าจะให้ปฏิบัติหรือดำเนินการอย่างไรต่อไป
การเสนอญัตติ	ข้อ ๔๕ ญัตติทั้งหลายต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานสภา และต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน เว้นแต่ข้อบังคับนี้ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะเป็นอย่างอื่น
ญัตติที่ไม่ต้องมีผู้รับรอง	ข้อ ๔๖ ญัตติขอให้ประชุมลับตามมาตรา ๑๒๗ ญัตติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๓๓ ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ และญัตติที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ ไม่ต้องมีผู้รับรอง
ญัตติขอมติให้รัฐมนตรีเข้าร่วมประชุม	ข้อ ๔๗ ญัตติขอให้สภามีมติให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้ใดเข้าร่วมประชุมในเรื่องใดในที่ประชุม ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน
ญัตติขอให้วินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภา	ข้อ ๔๘ ญัตติขอให้สภามีมติว่ากรณีมีปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่และอำนาจของสภาตามมาตรา ๒๑๐ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน
ญัตติขอให้มีการออกเสียงประชามติ	ข้อ ๔๘/๑* ญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีดำเนินการ ตามมาตรา ๙ (๔) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ญัตติดังกล่าวต้องไม่มีผลกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้และต้องมีคำถามประชามติและสาระสำคัญของเรื่องที่จะขอทำประชามติในลักษณะที่ประชาชนจะสามารถเข้าใจเนื้อหาสำคัญได้โดยสะดวก เมื่อสภาลงมติเห็นชอบกับญัตติดังกล่าวแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งผลการลงมติพร้อมสาระสำคัญตามวรรคสอง ไปยังวุฒิสภาทราบ แต่ถ้าสภาลงมติไม่เห็นชอบ ให้ญัตติเป็นอันตกไป

* เพิ่มโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

- ข้อ ๔๘/๒*** กรณีวุฒิสภาส่งผลการลงมติของวุฒิสภาพร้อมสาระสำคัญของเรื่องที่มีเหตุสมควรจะให้มีการออกเสียงประชามติมายังสภาเพื่อดำเนินการพิจารณาลงมติให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน
- เมื่อที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับเรื่องดังกล่าวแล้ว ให้แจ้งผลการลงมติไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ
- การดำเนินการกรณีวุฒิสภามีมติเห็นชอบให้มีการออกเสียงประชามติ
- ข้อ ๔๘/๓*** เมื่อญัตติตามข้อ ๔๘/๑ ได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภา ให้เสนอประธานรัฐสภาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป
- การเสนอเรื่องที่รัฐสภาเห็นชอบให้มี
- การออกเสียงประชามติ
- ข้อ ๔๙** ญัตติขอให้สภาตั้งคณะกรรมการหรือขอให้คณะกรรมการสามัญคณะใดคณะหนึ่งกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภาตามมาตรา ๑๒๙ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าสมาชิกเป็นผู้เสนอต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน
- ญัตติขอให้
- คณะกรรมการ
- กระทำการใด ๆ
- ข้อ ๕๐** ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน หรือมีความจำเป็นรีบด่วน ในอันที่จะรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือความมั่นคงของประเทศไม่ว่าในทางเศรษฐกิจหรือในทางใด ๆ ก็ตาม หรือในอันที่จะขจัดเหตุใด ๆ ที่กระทบกระเทือนต่อเสรีภาพของประชาชนอย่างร้ายแรง จะเสนอญัตติด่วนเพื่อให้สภาพิจารณาเป็นการด่วนก็ได้
- ญัตติด่วนต้องไม่มีลักษณะทำนองเดียวกับกระทู้ถาม และต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สภาดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งด้วย
- ข้อ ๕๑** ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่าญัตติใดเป็นญัตติด่วนหรือไม่ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้เสนอญัตติทราบพร้อมด้วยเหตุผลภายในห้าวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้น
- การวินิจฉัยญัตติด่วน
- ให้ประธานสภาบรรจุญัตติด่วนเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน
- ญัตติที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่ได้เป็นญัตติด่วน ให้ประธานสภาดำเนินการต่อไปตามข้อ ๕๓
- ข้อ ๕๒** ญัตติที่จะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย ต้องเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติและปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ
- ญัตติที่จะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมาย

* เพิ่มโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

การบรรจุญัตติ
เข้าระเบียบวาระ
การประชุม

ข้อ ๕๓ ภายใต้บังคับข้อ ๕๑ และข้อ ๕๒ ให้ประธานสภาบรรจุญัตติ
เข้าระเบียบวาระการประชุมภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับญัตตินั้นตามลำดับที่ยื่นก่อนหลัง
กำหนดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุม

ญัตติที่ไม่ต้อง
เสนอล่วงหน้าหรือ
เป็นหนังสือ

ข้อ ๕๔ ญัตติต่อไปนี้ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าหรือเป็นหนังสือ
(๑) ขอให้พิจารณาเป็นเรื่องด่วน
(๒) ขอเปลี่ยนระเบียบวาระการประชุม
(๓) ขอให้ลงมติตามข้อ ๓๖ หรือข้อ ๓๘
(๔) ญัตติในข้อ ๕๕ ข้อ ๘๐ ข้อ ๘๓ ข้อ ๘๔ ข้อ ๑๒๐ หรือข้อ ๑๘๔
(๕) ญัตติที่ประธานอนุญาตตามที่เห็นสมควร
ญัตติตาม (๒) ถ้าเป็นการเสนอเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ เมื่อที่ประชุม
ลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว ให้มีผลบังคับในการประชุมครั้งต่อไป

ข้อยกเว้นในการ
เสนอญัตติซ้อน

ข้อ ๕๕ เมื่อที่ประชุมกำลังพิจารณาญัตติใดอยู่ ห้ามเสนอญัตติอื่นขึ้นมาพิจารณา
เว้นแต่ญัตติดังต่อไปนี้
(๑) ขอแปรญัตติเฉพาะในเรื่องที่ไม่ใช่ร่างพระราชบัญญัติ
(๒) ขอให้รวมระเบียบวาระการประชุมที่เป็นเรื่องเดียวกัน ทำนองเดียวกัน
หรือเกี่ยวเนื่องกันเพื่อพิจารณาพร้อมกัน
(๓) ขอให้ส่งปัญหาไปยังคณะกรรมการธิการเพื่อพิจารณา หรือขอให้บุคคลใด
ส่งเอกสารหรือมาแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็น
(๔) ขอให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ
(๕) ขอให้เลื่อนการปรึกษาหรือพิจารณา
(๖) ขอให้ปิดอภิปราย
(๗) ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา
ญัตติตาม (๓) (๕) (๖) หรือ (๗) เมื่อที่ประชุมลงมติเห็นชอบตามที่เสนอแล้ว
ห้ามไม่ให้เสนอญัตติอื่นในข้อนี้อีก

ญัตติที่ห้ามเสนอพร้อม
การอภิปรายของผู้เสนอ ของตน

ข้อ ๕๖ ญัตติตามข้อ ๕๕ (๖) และ (๗) ห้ามเสนอในคราวเดียวกับการอภิปราย

ข้อห้ามในการเสนอญัตติ
ขอให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ ๕๗ ญัตติตามข้อ ๕๕ (๗) ห้ามเสนอในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

กรณีญัตติเดิมตกไป

ข้อ ๕๘ ในกรณีที่ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษาหรือพิจารณา
ให้ญัตติเดิมเป็นอันตกไป

ข้อ ๕๙	ญัตติที่เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ผู้เสนอและผู้รับรองต้องลงลายมือชื่อในญัตตินั้น	การรับรองญัตติที่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ
ข้อ ๖๐	ญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ ให้ผู้รับรองญัตติแสดงการรับรองโดยวิธียกมือขึ้นในที่ประชุม	การรับรองญัตติที่ไม่ต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ
ข้อ ๖๑	การแก้ไขเพิ่มเติมญัตติหรือการถอนญัตติที่ประธานสภาสั่งบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม จะกระทำได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม	การแก้ไขเพิ่มเติมหรือการถอนญัตติ
ข้อ ๖๒	การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมกันเสนอญัตติใด หรือจากการเป็นผู้รับรอง จะกระทำได้อีกเฉพาะก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ในกรณีที่ประธานสภาสั่งบรรจุญัตตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมแล้วจะถอนชื่อได้อีกเมื่อได้รับความยินยอมของที่ประชุม	การถอนชื่อจากการเป็นผู้ร่วมเสนอญัตติหรือผู้รับรองญัตติ
ข้อ ๖๓	การถอนคำแปรญัตติจะกระทำเมื่อใดก็ได้ แต่การขอแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติจะกระทำได้อีกเฉพาะภายในกำหนดเวลาแปรญัตติ	การถอนและการแก้ไขเพิ่มเติมคำแปรญัตติ
ข้อ ๖๔	ญัตติใดถึงวาระพิจารณาในที่ประชุมแล้ว การเสนอญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันจะกระทำมิได้	กรณีที่ญัตติเป็นอันตกไป
ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่ชี้แจงในที่ประชุม หรือผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติไม่อยู่ในที่ประชุมโดยไม่มีผู้ชี้แจงแทนในฐานะผู้รับมอบหมาย ญัตติหรือคำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป		
การมอบหมายให้ชี้แจงแทนต้องทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา		การมอบหมายให้ชี้แจงแทน
ข้อ ๖๕	ญัตติใดตกไปแล้ว ห้ามนำญัตติซึ่งมีหลักการเช่นเดียวกันขึ้นเสนออีกในสมัยประชุมเดียวกัน เว้นแต่ญัตติที่ยังไม่ได้มีการลงมติหรือญัตติที่ประธานสภาจะอนุญาตในเมื่อพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป	ผลของญัตติที่ตกไป

ส่วนที่ ๓

การอภิปราย

ข้อ ๖๖	ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน คือ ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติ แต่ถ้าผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมีหลายคน ให้ประธานอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว	ผู้มีสิทธิอภิปรายก่อน
--------	--	-----------------------

กรรมการซึ่งได้สงวนความเห็น กรรมการผู้รับมอบหมายจากกรรมการซึ่งได้สงวนความเห็น หรือสมาชิกหรือกรรมการผู้รับมอบหมายจากผู้แปรญัตติซึ่งได้สงวนคำแปรญัตติไว้ในชั้นคณะกรรมการ ให้มีฐานะเสมือนเป็นผู้แปรญัตติด้วย

ลำดับในการอภิปราย

ข้อ ๖๗ เมื่อผู้อภิปรายก่อนได้อภิปรายแล้ว การอภิปรายในลำดับต่อไปจะต้องเป็นการอภิปรายสลับกันระหว่างฝ่ายคัดค้านและฝ่ายสนับสนุน เว้นแต่ในวาระของฝ่ายใดไม่มีผู้อภิปราย อีกฝ่ายหนึ่งจึงอภิปรายซ้อนได้

การอภิปรายไม่สนับสนุนและไม่คัดค้าน ย่อมกระทำได้โดยไม่ต้องสลับและไม่ให้นับเป็นวาระอภิปรายของฝ่ายใด

กรณีมีผู้ขออภิปรายหลายคน

ข้อ ๖๘ ถ้ามีผู้ขออภิปรายหลายคน ประธานจะให้คนใดอภิปรายก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอญัตติ ผู้แปรญัตติ และผู้ซึ่งยังไม่ได้อภิปรายด้วย

ประเด็นและข้อห้ามในการอภิปราย

ข้อ ๖๙ การอภิปรายต้องอยู่ในประเด็นหรือเกี่ยวกับประเด็นที่กำลังปรึกษากันอยู่ ต้องไม่ฟุ้งเฟ้อ วนเวียน ซ้ำซาก หรือซ้ำกับผู้อื่น และห้ามไม่ให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมฟังโดยไม่จำเป็น และห้ามไม่ให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม เว้นแต่ประธานจะอนุญาต

ห้ามผู้อภิปรายแสดงกิริยาหรือใช้วาจาอันไม่สุภาพ ใส่ร้าย หรือเสียดสีบุคคลใด และห้ามกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือออกชื่อสมาชิกหรือบุคคลใดโดยไม่จำเป็น

การให้หยุดอภิปราย

ข้อ ๗๐ ถ้าประธานเห็นว่าผู้ใดได้อภิปรายพอสมควรแล้ว ประธานจะให้ผู้นั้นหยุดอภิปรายก็ได้

วิธีการประท้วงกรณีฝ่าฝืนข้อบังคับ

ข้อ ๗๑ สมาชิกผู้ใดต้องการประท้วงว่ามีการฝ่าฝืนข้อบังคับ ให้ยืนและยกมือขึ้นพ้นศีรษะ ประธานต้องให้โอกาสผู้นั้นชี้แจง แล้วให้ประธานวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนข้อบังคับตามที่ประท้วงหรือไม่ คำวินิจฉัยของประธานถือเป็นเด็ดขาด

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลมแก่ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องอื่นใดอันเป็นที่เสียหายแก่ผู้นั้น

การถอนคำพูด

ข้อ ๗๒ เมื่อมีผู้ประท้วงตามข้อ ๗๑ ผู้อภิปรายอาจถอนคำพูดของตนหรือตามคำวินิจฉัยของประธานได้

ถ้าผู้อภิปรายออกไปจากที่ประชุมโดยไม่ถอนคำพูดตามคำวินิจฉัยของประธาน ให้ประธานบันทึกการไม่ปฏิบัติตามคำวินิจฉัยไว้ในรายงานการประชุม

ข้อ ๗๓ การอภิปรายเป็นอันยุติ เมื่อ

กรณีที่การอภิปราย
เป็นอันยุติ

(๑) ไม่มีผู้ใดอภิปราย

(๒) ที่ประชุมลงมติให้ปิดอภิปราย

(๓) ที่ประชุมลงมติให้ยกเรื่องอื่นขึ้นปรึกษา

ข้อ ๗๔ ในกรณีที่ประธานพิจารณาเห็นว่าได้อภิปรายกันพอสมควรแล้ว การปิดอภิปราย
จะขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้

ข้อ ๗๕ เมื่อการอภิปรายได้ยุติแล้ว ห้ามผู้ใดอภิปรายอีก เว้นแต่ที่ประชุม
จะต้องลงมติในเรื่องนั้น จึงให้ผู้ซึ่งมีสิทธิอภิปรายก่อนคนใดคนหนึ่งในแต่ละญัตติ มีสิทธิ
อภิปรายสรุปได้อีกครั้งหนึ่งเป็นครั้งสุดท้ายก่อนที่จะประชุมจะลงมติ

การอภิปรายสรุป

ข้อ ๗๖ ประธานอาจอนุญาตให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีมอบหมายให้
บุคคลใด ๆ ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมประกอบการอภิปรายของนายกรัฐมนตรีหรือ
รัฐมนตรีก็ได้ การอนุญาตให้บุคคลใด ๆ
ชี้แจงข้อเท็จจริง

ข้อ ๗๗ ถ้าประธานให้สัญญาณด้วยการเคาะค้อนหรือยื่นขึ้น ให้ผู้ที่กำลังพูด
หยุดพูดและนั่งลงทันที การให้สัญญาณของ
ประธานในที่ประชุม

ส่วนที่ ๔

การลงมติ

ข้อ ๗๘ ในกรณีที่จะต้องมีมติของสภา ให้ประธานมีสัญญาณให้สมาชิกทราบ
เพื่อแสดงตนและตรวจสอบองค์ประชุมก่อนลงมติ การลงมติ

ประธานมีอำนาจสั่งให้รวมหรือแยกประเด็นพิจารณาหรือลงมติ เว้นแต่
ที่ประชุมจะมีมติเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๗๙ เสียงข้างมากตามมาตรา ๑๒๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญนั้น
ถ้าความเห็นของที่ประชุมมีตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป ให้ถือเอาจำนวนคะแนนเสียงฝ่ายที่มากที่สุด
ในกรณีมีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่ง
เป็นเสียงชี้ขาด การออกเสียงชี้ขาด

คะแนนเสียงข้างมาก

การออกเสียงชี้ขาด

การออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๘๐ การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำการเป็นการเปิดเผย แต่เมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนขอให้กระทำการลับ จึงให้ลงคะแนนลับ

ในกรณีที่สมาชิกเสนอญัตติให้ลงคะแนนลับตามวรรคหนึ่ง ถ้ามีสมาชิกคัดค้านและมีผู้รับรองไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของสมาชิกในที่ประชุม ให้ถือเป็นเอกสิทธิ์ที่จะลงคะแนนโดยเปิดเผย

การออกเสียงลงคะแนนจะกระทำแทนกันมิได้

การออกเสียงลงคะแนนเลือก

หรือให้ความเห็นชอบ

ให้บุคคลดำรงตำแหน่ง

ข้อ ๘๑ การออกเสียงลงคะแนนเลือกหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งใดตามมาตรา ๑๒๐ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำการลับ

ข้อห้ามในการออกเสียง

ลงคะแนนของรัฐมนตรี

ข้อ ๘๒ การออกเสียงลงคะแนน นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน เว้นแต่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีผู้นั้นเป็นสมาชิกด้วย

วิธีออกเสียง

ลงคะแนนเปิดเผย

ข้อ ๘๓ การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด

(๒) เรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคนตามวิธีที่ประธานกำหนด

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๑) หากเครื่องออกเสียงลงคะแนนขัดข้อง ให้เปลี่ยนเป็นวิธีการตามที่ประธานกำหนด

การออกเสียงลงคะแนนให้ใช้วิธีตาม (๑) จะใช้วิธีตาม (๒) หรือ (๓) ได้ต่อเมื่อสมาชิกเสนอญัตติและที่ประชุมอนุมัติ หรือเมื่อมีการนับคะแนนเสียงใหม่ตามข้อ ๘๕

การออกเสียงลงคะแนนตาม (๒) หรือวรรคสอง ให้ประธานเชิญสมาชิกไม่น้อยกว่าหกคนเป็นผู้ตรวจนับคะแนน

วิธีออกเสียง

ลงคะแนนลับ

ข้อ ๘๔ การออกเสียงลงคะแนนลับมีวิธีปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ใช้เครื่องออกเสียงลงคะแนนตามที่ประธานกำหนด

(๒) ใช้บัตรออกเสียงลงคะแนนโดยการเขียนเครื่องหมายกากบาท (x) ลงในช่องทำเครื่องหมายตามประเด็นที่จะออกเสียง

(๓) วิธีอื่นใดซึ่งที่ประชุมเห็นสมควรเฉพาะกรณี

ทั้งนี้ การดำเนินการตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ที่ประชุมกำหนด

ให้นำความในข้อ ๘๓ วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘๕ เมื่อมีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๘๓ (๑) แล้ว ถ้าสมาชิกร้องขอให้มีการนับใหม่โดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ก็ให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ และให้เปลี่ยนวิธีการลงคะแนนเป็นวิธีตามข้อ ๘๓ (๒) เว้นแต่คะแนนเสียงต่างกันเกินกว่ายี่สิบห้าคะแนน จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่ไม่ได้

การxonนับคะแนนเสียงใหม่

เมื่อได้มีการออกเสียงลงคะแนนตามข้อ ๘๓ (๒) แล้ว จะขอให้มีการนับคะแนนเสียงใหม่อีกไม่ได้

ข้อ ๘๖ สมาชิกซึ่งเข้ามาในที่ประชุมระหว่างการออกเสียงลงคะแนนอาจออกเสียงลงคะแนนได้ก่อนประธานสั่งปิดการนับคะแนน

การลงคะแนนของสมาชิก
ซึ่งเข้ามาในที่ประชุม
ระหว่างการออกเสียง

ข้อ ๘๗ เมื่อได้นับคะแนนเสียงแล้ว ให้ประธานประกาศมติต่อที่ประชุมทันที ถ้าเรื่องใดที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับนี้กำหนดไว้ว่ามติจะต้องประกอบด้วยคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใด ก็ให้ประกาศด้วยว่าคะแนนเสียงข้างมากถึงจำนวนที่กำหนดไว้นั้นหรือไม่

การประกาศมติ

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ถ้าได้ประกาศมติต่อที่ประชุมจากผลการออกเสียงลงคะแนนด้วยวิธีตามข้อ ๘๔ แล้ว ให้ประธานสั่งให้เจ้าหน้าที่ทำลายบัตรออกเสียงหรือลบข้อมูลการออกเสียงลงคะแนนนั้นด้วย

การทำลายบัตรหรือ
ลบข้อมูลการออกเสียง
ลงคะแนนลับ

ข้อ ๘๘ ยุติใดที่ไม่มีผู้คัดค้าน ให้ประธานถามที่ประชุมว่ามีผู้เห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ เมื่อไม่มีผู้เห็นเป็นอย่างอื่น ให้ถือว่าที่ประชุมลงมติเห็นชอบด้วยยุตินั้น

ยุติที่ไม่มีผู้คัดค้าน
หรือเห็นเป็นอย่างอื่น

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่ยุติที่เป็นร่างพระราชบัญญัติ หรือเรื่องอื่นใดที่รัฐธรรมนูญหรือข้อบังคับนี้กำหนดให้ที่ประชุมวินิจฉัยโดยการออกเสียงลงคะแนน

ข้อ ๘๙ ให้เลขาธิการจัดทำบันทึกการออกเสียงลงคะแนนของสมาชิกแต่ละคนและเปิดเผยบันทึกดังกล่าวไว้ ณ บริเวณสภา รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทอื่น เพื่อให้ประชาชนทราบได้ทั่วไป เว้นแต่การออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับตามข้อ ๘๔

การจัดทำบันทึก
การออกเสียงลงคะแนน

หมวด ๕ กรรมการธิการ

ข้อ ๙๐ ให้สภาตั้งคณะกรรมการธิการสามัญขึ้นสามสิบห้าคณะ แต่ละคณะประกอบด้วยกรรมการมีจำนวนสิบห้าคน โดยให้มีหน้าที่และอำนาจ ดังนี้

คณะกรรมการธิการสามัญ
ประจำสภา

(๑) คณะกรรมการธิการการกฎหมาย การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาพิเคราะห์ข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับ

การดำเนินการตามแนวนโยบายด้านกฎหมาย การยุติธรรม สิทธิมนุษยชน สิทธิชุมชน สิทธิในกระบวนการยุติธรรม และความเป็นธรรมในระยะเปลี่ยนผ่าน

(๒) คณะกรรมการกิจการสภาผู้แทนราษฎร มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการของสภาสมาชิกและผู้เคยเป็นสมาชิก การพัฒนาระบบและปรับปรุงการดำเนินการของสภา คำร้องเรียน ข้อเสนอแนะของสมาชิกและประชาชนในส่วนที่เกี่ยวกับกิจการของสภารวมทั้งเรื่องใด ๆ ที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภาและองค์กรรัฐสภาระหว่างประเทศ ตรวจสอบรายงานการประชุม พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการเปิดเผยรายงานการประชุมลับ และติดตามผลการปฏิบัติตามมติของสภา

(๓) คณะกรรมการกิจการศาล องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน และกองทุน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานของศาล องค์กรอิสระ และองค์กรอัยการ การดำเนินงานของรัฐวิสาหกิจ การบริหารจัดการขององค์กรมหาชน และกองทุนต่าง ๆ รวมทั้งตรวจสอบรายงานตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เสนอต่อสภา

(๔) คณะกรรมการกีฬา มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาอุปสรรค และการพัฒนาการกีฬาของไทย รวมทั้งกีฬาโอลิมปิกทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(๕) คณะกรรมการกิจการเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมทั้งประสานกับองค์กรภายในประเทศ ต่างประเทศ และประชาคมนานาชาติเกี่ยวกับแนวทางการร่วมมือเพื่อแก้ปัญหาและส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิและการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ กลุ่มชาติพันธุ์ และผู้มีความหลากหลายทางเพศ

(๖)* คณะกรรมการแก้ปัญหาหนี้สิน ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหาหนี้สินความยากจน โอกาสและสิทธิของประชาชนในการประกอบอาชีพ และการลดความเหลื่อมล้ำตลอดจนศึกษาแหล่งรายได้เพิ่มเติมให้กับประชาชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(๗) คณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตร การพัฒนาการเกษตร การสหกรณ์ การพัฒนาการผลิต และการตลาด

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๒๖๓ ง หน้า ๓๗ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖.

(๘) คณะกรรมการการคมนาคม มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคมนาคมทั้งการจราจรทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ ทางอวกาศ การขนส่งมวลชน การขนส่งสินค้า ระบบโลจิสติกส์ และการพาณิชย์นาวี

(๙) คณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ กิจการชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติ และการปฏิรูปประเทศ มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงแห่งรัฐ การค้าชายแดน การค้าผ่านแดน จุดผ่านแดนถาวร จุดผ่านแดนชั่วคราว จุดผ่อนปรนเพื่อการค้า ช่องทางธรรมชาติ และช่องทางตามกฎหมายศุลกากร การเดินทางข้ามแดน การจัดการและการดูแลแรงงานข้ามแดน การส่งเสริมความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา และการพัฒนาชายแดนไทย ยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยเฉพาะปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคง ทั้งเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับดินแดนและความมั่นคงของประชาชน

(๑๐) คณะกรรมการการคุ้มครองผู้บริโภค มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งปัญหาความเดือดร้อนของผู้บริโภค

(๑๑) คณะกรรมการการเงิน การคลัง สถาบันการเงินและตลาดการเงิน มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการเงิน การคลัง การธนาคาร ตลาดการเงิน และสถาบันการเงินของประเทศ

(๑๒) คณะกรรมการการต่างประเทศ มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ภาพลักษณ์ของประเทศ รวมทั้งกระทำการทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับชาวไทยซึ่งตั้งถิ่นฐานหรือไปประกอบอาชีพในต่างประเทศ

(๑๓) คณะกรรมการการตำรวจ มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการตำรวจ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย การป้องกัน และรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ

(๑๔) คณะกรรมการศึกษาการจัดทำและติดตามการบริหารงบประมาณ มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในด้านงบประมาณ การจัดทำงบประมาณ ติดตามและประเมินผลการรับ การใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปีของส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ

(๑๕) คณะกรรมการการทหาร มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกิจการทหาร การป้องกัน การรักษาความมั่นคง และการพัฒนาประเทศ

(๑๖) คณะกรรมการการทอ้งเทียว มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน การแก้ไขปัญหาคอปปรรค และการพัฒนาการทอ้งเทียวของไทย

(๑๗) คณะกรรมการการที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้ที่ดิน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนการส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการคุ้มครองสัตว์

(๑๘) คณะกรรมการการปกครอง มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การพัฒนาระบบราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่เกี่ยวข้อง

(๑๙) คณะกรรมการการกระจายอำนาจ การปกครองส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหา ข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารราชการและการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น และการบริหารราชการรูปแบบพิเศษ

(๒๐) คณะกรรมการการป้องกันปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและยาเสพติด

(๒๑) คณะกรรมการการป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากภัยธรรมชาติและ สาธารณภัย มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษา เรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับ กระบวนการและมาตรการการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การแจ้งเตือนภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ การฟื้นฟูหลังเกิดภัยธรรมชาติและสาธารณภัย การพัฒนามาตรการ ในการป้องกันภัยธรรมชาติและสาธารณภัย รวมทั้งติดตามการให้ความช่วยเหลือและดูแล ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภัยดังกล่าว

(๒๒) คณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกระบวนการและมาตรการการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ

(๒๓) คณะกรรมการการพลังงาน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหาร การพัฒนา การจัดหา การใช้ การอนุรักษ์พลังงาน และผลกระทบจากการจัดหาและการใช้พลังงาน รวมทั้งการ แสวงหาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก

(๒๔) คณะกรรมการการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วมของประชาชน มีหน้าที่และอำนาจกระทำกิจการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน และการมีส่วนร่วม

ของประชาชน การส่งเสริมและเผยแพร่การเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข วิถีคิดและวิถีปฏิบัติที่เป็นประชาธิปไตย รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการบังคับใช้รัฐธรรมนูญ กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของประชาชน เสรีภาพและความรับผิดชอบในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน การคุ้มครองผู้เสียหายจากการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทางการเมือง และการตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตยระดับ

(๒๕) คณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเสนอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับผลกระทบต่อการเศรษฐกิจของชาติ ธุรกิจภาคเอกชน ประชาชน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศและเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ในสังคมโลกที่อาจส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของไทย รวมทั้งนโยบายและแผนการพัฒนาเศรษฐกิจของรัฐ

(๒๖) คณะกรรมการการพาณิชย์และทรัพย์สินทางปัญญา มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเสนอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการค้า การส่งออก ดุลการค้า ลิขสิทธิ์ ตราสาร ทะเบียน การประดิษฐ์หรือการค้นคิดเพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ และพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและภูมิปัญญาไทย รวมทั้งการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

(๒๗) คณะกรรมการการแรงงาน มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเสนอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับกำลังแรงงานทั้งหมดในประเทศไทย แรงงานไทยในต่างประเทศ รวมทั้งการพัฒนาความสัมพันธ์กับองค์กรแรงงานในต่างประเทศ ตลอดจนการลงทุนที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตแรงงานโดยรวม

(๒๘)* คณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเสนอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม

(๒๙)* คณะกรรมการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเสนอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ตลอดจนการจัดการน้ำ เพื่ออุปโภค บริโภค อุตสาหกรรม และการเกษตร การสร้างความมั่นคงของน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ

(๓๐) คณะกรรมการการศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาขอเสนอข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการอุปถัมภ์ ทำนุบำรุงและคุ้มครองศาสนาและโบราณสถาน การอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปะขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น วัฒนธรรมประชาธิปไตย ภูมิปัญญาชาวบ้าน เอกลักษณ์ แบบวิถีชีวิตไทย และศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย

* แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๒๖๓ ง หน้า ๓๗ วันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๖.

(๓๑) คณะกรรมการการศึกษา มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา การพัฒนาการศึกษา ของชาติ และการส่งเสริมวัฒนธรรมประชาธิปไตย รวมทั้งแนวทางการปฏิรูปการเรียนรู้ ของประชาชนสู่โลกยุคโลกาภิวัตน์

(๓๒) คณะกรรมการการสวัสดิการสังคม มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม ไม่น้อยกว่าสิทธิขั้นพื้นฐาน การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชนอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะผู้ยากไร้ในเมืองและชนบท และผู้ด้อยโอกาสในสังคม

(๓๓) คณะกรรมการการสาธารณสุข มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการแพทย์ การแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการสาธารณสุข ในด้านการส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การรักษาพยาบาล การฟื้นฟูสุขภาพ ตลอดจนการพัฒนาการรักษาเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการ สาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

(๓๔) คณะกรรมการการสื่อสาร โทรคมนาคม และดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจ และสังคม มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(๓๕) คณะกรรมการการอุตสาหกรรม มีหน้าที่และอำนาจกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา อุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดย่อม และศึกษาผลกระทบอันเกิดจากอุตสาหกรรม รวมทั้งแนวทางในการแก้ไขปัญหา

ห้ามสมาชิกดำรงตำแหน่ง
กรรมการสามัญ
เกินสองคณะ

สมาชิกคนหนึ่งจะดำรงตำแหน่งกรรมการสามัญได้ไม่เกินสองคณะ

วิธีดำเนินการของ
คณะกรรมการสามัญ

กรรมการสามัญซึ่งตั้งจากผู้ซึ่งเป็นสมาชิกต้องมีจำนวนตามหรือใกล้เคียง กับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

เมื่อคณะกรรมการสามัญจะกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใด ๆ ให้คณะกรรมการสามัญรายงานให้ประธานสภาทราบ ในการกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดเรื่องหนึ่งต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่การกระทำการพิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใด มีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมการสามัญที่เกี่ยวข้องทุกคณะร่วมกันดำเนินการ

ข้อห้ามในการ
สอบหาข้อเท็จจริง

ในการสอบหาข้อเท็จจริง คณะกรรมการจะมอบอำนาจหรือมอบหมาย ให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้

หลักเกณฑ์และวิธีการดำเนินการตามวรรคสี่ ให้เป็นไปตามระเบียบ ที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๙๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการสมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมการ การเสนอนั้นต้องมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน	การเลือกตั้ง คณะกรรมการ
การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา	การเลือกตั้ง คณะกรรมการ วิสามัญ
การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูกเสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ	การออกเสียง ลงคะแนนเลือกตั้ง คณะกรรมการ
ข้อ ๙๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม เว้นแต่ในการประชุมคณะกรรมการที่จะมีการลงมติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่	องค์ประชุมของ คณะกรรมการ
การนัดประชุมคณะกรรมการนอกจากครั้งแรก ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อเลขานุการคณะกรรมการหรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนเลขานุการคณะกรรมการก็ได้	
ข้อ ๙๒/๑ ในกรณีเหตุอันสมควรที่ทำให้คณะกรรมการไม่สามารถจัดการประชุมคณะกรรมการในสถานที่เดียวกันได้ ประธานคณะกรรมการจะกำหนดให้จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ ทั้งนี้ ต้องดำเนินการตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ซึ่งอย่างน้อยต้องกำหนดให้มีมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย*	การประชุม คณะกรรมการ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
การประชุมคณะกรรมการด้วยการจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการประชุมคณะกรรมการตามข้อ ๙๒ โดยให้นับกรรมการซึ่งแสดงตนเข้าร่วมประชุมเป็นผู้มาประชุมและเป็นองค์ประชุม*	การแสดงตนของ ผู้เข้าร่วมประชุม
วรรคสาม (ยกเลิก) **	
การประชุมเพื่อพิจารณาเรื่องดังต่อไปนี้ จะจัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ตามวรรคหนึ่งมิได้ จนกว่าประธานสภาจะประกาศกำหนดให้ใช้ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอตามข้อ ๔๓/๓ และเป็นกรณีที่ประธานคณะกรรมการเห็นสมควรว่าเป็นเหตุจำเป็นหรือเหตุสุดวิสัย	เรื่องที่คณะกรรมการ ใช้การประชุมผ่านสื่อ อิเล็กทรอนิกส์มิได้
(๑) การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ หรือร่างข้อบังคับ	
(๒) การพิจารณาเรื่องที่รัฐธรรมนูญ กฎหมาย หรือข้อบังคับกำหนด หรือที่คณะกรรมการมีมติให้กระทำการเป็นการลับ	
(๓) การประชุมอื่นตามที่ประธานสภาประกาศกำหนด***	

* เพิ่มโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๗๒ ง หน้า ๑๒ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓.

** ยกเลิกโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

*** แก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

การประชุม คณะกรรมการ	ข้อ ๙๓ การประชุมคณะกรรมการ ให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุม มาใช้บังคับโดยอนุโลม
ตำแหน่งใน คณะกรรมการ	ให้คณะกรรมการแต่ละคณะเลือกตั้งประธาน รองประธาน เลขานุการ โฆษก และตำแหน่งอื่น ตามความจำเป็นจากกรรมการในคณะนั้น ประธานคณะกรรมการสามัญแต่ละคณะ จะต้องมิจำนวนตามหรือ ใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา
ผู้ช่วยเลขานุการ ประจำคณะกรรมการ	ให้คณะกรรมการแต่ละคณะมีผู้ช่วยเลขานุการคนหนึ่งประจำคณะกรรมการ โดยให้แต่งตั้งจากข้าราชการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรตามรายชื่อที่เลขาธิการเสนอ
ผู้ปฏิบัติหน้าที่ แทนประธาน คณะกรรมการ	ข้อ ๙๔ เมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการ หรือมีแต่ไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ในกรณีที่มีรองประธานคณะกรรมการหลายคน ให้รองประธาน คณะกรรมการคนหนึ่งเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ ถ้ารองประธาน คณะกรรมการคนหนึ่งไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการ ลำดับต่อไปเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ
การตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำคณะกรรมการ สามัญ	ข้อ ๙๕ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน คณะกรรมการสามัญอาจตั้ง ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นที่ปรึกษา ผู้ชำนาญการ นักวิชาการ และเลขานุการ ประจำคณะกรรมการ ก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด
การตั้ง คณะอนุกรรมการ	ข้อ ๙๖ คณะกรรมการมีอำนาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา ปัญหาอันอยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ เว้นแต่หน้าที่และอำนาจในการสอบหา ข้อเท็จจริง แล้วรายงานคณะกรรมการภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่คณะอนุกรรมการกระทำกิจการ หรือศึกษาเรื่องใดไม่เสร็จ ภายในเวลาที่กำหนด ให้ประธานคณะอนุกรรมการขออนุญาตขยายเวลาต่อที่ประชุม คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการมิจำนวนไม่เกินสิบคน โดยให้ตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้นมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวน อนุกรรมการทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่กรรมการเสนอ ทั้งนี้ ประธานคณะอนุกรรมการต้องตั้งจากบุคคลที่เป็นกรรมการในคณะนั้น ให้นำความในข้อ ๙๒/๑ มาใช้บังคับกับการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยอนุโลม*

* เพิ่มโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๒๗๒ ง หน้า ๑๒ วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๓.

ข้อ ๙๗ การเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแสดง ข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำหรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวน ข้อเท็จจริงหรือศึกษาอยู่ ให้ทำเป็นหนังสือลงลายมือชื่อประธานคณะกรรมการหรือรองประธานคณะกรรมการผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนประธานคณะกรรมการ

การเรียกเอกสาร
หรือบุคคลมาแสดง
ข้อเท็จจริง

ในกรณีที่บุคคลตามวรรคหนึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งให้นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีซึ่งบังคับบัญชาหรือกำกับดูแลหน่วยงานที่บุคคลนั้นสังกัดทราบ และให้เป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่รับผิดชอบสั่งการให้บุคคลนั้นให้ข้อเท็จจริง ส่งเอกสาร หรือแสดงความคิดเห็นตามที่คณะกรรมการเรียก

การเรียกเอกสารจากบุคคลหรือการเรียกบุคคลมาแสดงข้อเท็จจริงตามวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่ปฏิบัติตามหน้าที่หรือใช้อำนาจในกระบวนการพิจารณาพิพากษารรคดีหรือการบริหารงานบุคคลของแต่ละศาล และมีให้ใช้บังคับแก่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่และอำนาจโดยตรงในแต่ละองค์กรตามบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญหรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๙๘ ในการประชุมคณะกรรมการ สมาชิก นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งประธานของที่ประชุมคณะกรรมการอนุญาต มีสิทธิเข้าฟังการประชุม

ผู้มีสิทธิเข้าฟัง
การประชุม
คณะกรรมการ

ในกรณีประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าฟังการประชุมได้ต้องเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการประชุมและได้รับอนุญาตจากประธานของที่ประชุมคณะกรรมการ

ข้อ ๙๙ ภายใต้บังคับข้อ ๙๘ ผู้เสนอญัตติ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี และผู้ซึ่งคณะรัฐมนตรีมอบหมาย มีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการ ได้ตลอดเรื่อง ส่วนผู้แปรญัตติมีสิทธิชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้เฉพาะที่แปรญัตติไว้

การชี้แจง
แสดงความคิดเห็น
ในที่ประชุม
คณะกรรมการ

การชี้แจงแสดงความคิดเห็นตามวรรคหนึ่ง ผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติอาจมอบหมายเป็นหนังสือให้สมาชิกอื่นหรือกรรมการคนใดคนหนึ่งกระทำการแทนได้

ข้อ ๑๐๐ ให้เลขาธิการประกาศกำหนดการประชุมคณะกรรมการไว้ ณ บริเวณสภา และมีหนังสือนัดผู้เสนอญัตติหรือผู้แปรญัตติมาชี้แจงประกอบญัตติหรือคำแปรญัตติ แล้วแต่กรณี ล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามวัน หากเรื่องใดจะก่อให้เกิดผลใช้บังคับเป็นกฎหมายหรือเกี่ยวกับการบริหารราชการแผ่นดิน ให้แจ้งคณะรัฐมนตรีทราบด้วย

การประกาศ
กำหนดการประชุม
คณะกรรมการ

ข้อ ๑๐๑ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่มาชี้แจงต่อคณะกรรมการ ตามนัดจนเวลาล่วงไปเกินกว่าสามสัปดาห์นับแต่เวลาที่ได้เริ่มพิจารณาคำแปรญัตติใด ให้คำแปรญัตตินั้นเป็นอันตกไป เว้นแต่คณะกรรมการพิจารณาเรื่องนั้นยังไม่เสร็จหรือที่ประชุมคณะกรรมการอนุญาตให้เลื่อนการชี้แจงไปวันอื่น

กรณีคำแปรญัตติตกไป

การสงวนคำแปรญัตติ	ข้อ ๑๐๒ ถ้าผู้แปรญัตติหรือผู้รับมอบหมายไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในการในข้อใดจะสงวนคำแปรญัตติในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้
การสงวนความเห็น	ข้อ ๑๐๓ กรรมการผู้ใดไม่เห็นด้วยกับมติของคณะกรรมการในการในข้อใดจะสงวนความเห็นในข้อนั้นไว้เพื่อขอให้สภาวินิจฉัยก็ได้
รายงานของ คณะกรรมการ	ข้อ ๑๐๔ เมื่อคณะกรรมการได้กระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใด ๆ ตามหน้าที่และอำนาจหรือตามที่สภามอบหมายเสร็จแล้วให้รายงานต่อสภาตามระยะเวลาที่สภากำหนด ในที่ประชุมสภา คณะกรรมการมีสิทธิแถลง ชี้แจง หรือแก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าวในวาระหนึ่ง ในการนี้ คณะกรรมการอาจมอบหมายให้บุคคลใดแถลงหรือชี้แจงแทนก็ได้ เมื่อได้รับอนุญาตจากประธาน
การตั้งข้อสังเกต ของคณะกรรมการ	ข้อ ๑๐๕ ในการพิจารณาของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติ ก็ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้สภาพิจารณา ในการพิจารณาข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้สภาลงมติว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยโดยไม่มีการอภิปราย ในกรณีที่สภาเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการ ให้ประธานสภาส่งรายงานและข้อสังเกตไปยังคณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
การแจ้งผล การดำเนินการ ตามข้อสังเกตของ คณะกรรมการ ต่อที่ประชุม	เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่ประธานสภาส่งข้อสังเกตของคณะกรรมการให้คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องทราบ คณะรัฐมนตรี ศาล องค์การอิสระ องค์การอัยการ หรือหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ปฏิบัติตามข้อสังเกตนั้นประการใดหรือไม่ ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมทราบในโอกาสแรกที่มีการประชุม
การดำเนินการ กรณีคณะกรรมการ กระทำการหรือ พิจารณาเรื่องใด ไม่เสร็จตามกำหนดเวลา	ข้อ ๑๐๖ ถ้าสภามีมติให้คณะกรรมการใดกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาเรื่องใดให้เสร็จภายในกำหนดเวลาใด และคณะกรรมการนั้นกระทำการ พิจารณาสอบหาข้อเท็จจริง หรือศึกษาไม่เสร็จภายในเวลาที่กำหนด ประธานคณะกรรมการต้องรายงานให้ประธานสภาทราบโดยด่วน

ในกรณีดังกล่าวตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างสมัยประชุม ให้ประธานสภาเสนอต่อที่ประชุมโดยพลัน และที่ประชุมอาจลงมติให้ขยายเวลาที่ได้กำหนดไว้หรือให้ตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม หรือให้ดำเนินการอย่างอื่นสุดแต่ที่ประชุมจะเห็นสมควร แต่ถ้าอยู่นอกสมัยประชุม ก็ให้ประธานสภามีอำนาจอนุญาตให้ขยายเวลาที่กำหนดไว้ได้ตามที่พิจารณาเห็นสมควร แล้วแจ้งให้สภาทราบภายหลัง

การนับระยะเวลาดังกล่าวในวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เริ่มนับแต่วันถัดจากวันที่สภามีมติกำหนดระยะเวลา

ข้อ ๑๐๗ บันทึกการประชุม รายงานการดำเนินการ รายงานการสอบหาข้อเท็จจริง หรือรายงานการศึกษา แล้วแต่กรณี ของคณะกรรมการให้เปิดเผยให้ประชาชนทราบ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ประธานสภากำหนด

การเปิดเผยบันทึก
การประชุมหรือรายงาน
ของคณะกรรมการ

ในกรณีที่จะไม่เปิดเผยบันทึกการประชุมหรือรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องเสนอความเห็นต่อสภาเพื่อให้สภามีมติให้เปิดเผย ทั้งนี้ หากสภามีมติให้เปิดเผยให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจัดเก็บบันทึกการประชุมหรือรายงานดังกล่าวไว้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนด หากสภามีมติมีมติไปตามความเห็นของคณะกรรมการดังกล่าว ให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งต่อไป

การรับรองความถูกต้องของบันทึกการประชุม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด

ข้อ ๑๐๘ กรรมการพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) มีการตั้งคณะกรรมการใหม่แทนคณะเดิม

(๕) สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่ง

(๖) ขาดการประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรและไม่ได้แจ้งเป็นหนังสือให้ประธานคณะกรรมการทราบ

การพ้นจากตำแหน่ง
ของกรรมการ

ข้อ ๑๐๙ ในกรณีที่ตำแหน่งกรรมการในคณะกรรมการใดว่างลง ให้ประธานคณะกรรมการแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภา เพื่อขอให้สภาตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างลง

การตั้งกรรมการ
แทนตำแหน่งที่ว่าง

หมวด ๖

การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

การเสนอร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๑๐ ร่างพระราชบัญญัติต้องแบ่งเป็นมาตรา และต้องมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
- (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

การเสนอสรุปผล

การรับฟังความคิดเห็น
และรายงานการวิเคราะห์
ผลกระทบจากร่าง พ.ร.บ.

สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นและรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ให้เสนอมาพร้อมบันทึกประกอบตามวรรคหนึ่ง หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น ให้กำหนดโดยชัดแจ้ง ก่อนบรรจุระเบียบวาระการประชุมร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) หรือ (๓) ของรัฐธรรมนูญ การพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ประธานสภากำหนด ซึ่งต้องไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย

การตรวจสอบ

ร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๑๑ ร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบ และหากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับ

การแก้ไขเพิ่มเติม

ร่าง พ.ร.บ. ก่อนบรรจุ
ระเบียบวาระ

ข้อ ๑๑๒ ในกรณีที่มีการขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติก่อนที่ประธานสภาสั่งบรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุม ให้ผู้เสนอที่ลงชื่อไว้เดิมทุกคนร่วมลงชื่อขอแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติด้วย เว้นแต่เป็นการขอแก้ไขเพิ่มเติมเล็กน้อย

การพิจารณา

ร่าง พ.ร.บ. ที่มีสิทธิ
เลือกตั้งเป็นผู้เสนอ

ข้อ ๑๑๓ ร่างพระราชบัญญัติที่มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้เลขาธิการจัดทำรายงานผลการดำเนินการร่างพระราชบัญญัตินั้นเพื่อให้สภาทราบด้วย ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นผู้เสนอและชี้แจงร่างพระราชบัญญัติต่อที่ประชุม

การดำเนินการ

กรณีร่าง พ.ร.บ.
ที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งเป็นผู้เสนอ
เป็นร่าง พ.ร.บ.
เกี่ยวกับการเงิน

ข้อ ๑๑๔ ในกรณีที่ประธานสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอไม่คัดค้านความเห็นของประธานสภา

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคำแจ้ง ให้ถือว่าไม่มีกรณีเป็นที่สงสัยตามมาตรา ๑๓๔ ของรัฐธรรมนูญ ก็ให้ประธานสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้คำรับรอง

เมื่อนายกรัฐมนตรีได้รับร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งแล้ว หากไม่พิจารณาให้คำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ ให้ประธานสภาแจ้งเหตุขัดข้องให้ผู้เสนอทราบ หากผู้เสนอแจ้งคัดค้านตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นอำนาจของที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัย

ข้อ ๑๑๕ ให้ประธานสภาจัดให้มีการประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณากรณีตามข้อ ๑๑๔ วรรคสาม ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีกรณีดังกล่าว

การประชุมเพื่อวินิจฉัย
ว่าเป็นร่าง พ.ร.บ.
เกี่ยวกับการเงินหรือไม่

การประชุมร่วมกันของประธานสภาและประธานคณะกรรมการการสามัญทุกคณะเพื่อพิจารณาวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด และให้นำข้อบังคับนี้เฉพาะที่เกี่ยวกับการประชุมมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๑๖ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
กระทำเป็นสามวาระ

ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
ในวาระที่หนึ่ง

เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวรรคหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการทำนองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัตินับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

ข้อ ๑๑๘ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีผู้เสนอตามมาตรา ๑๓๓ (๒) และ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ถ้าคณะรัฐมนตรีขอรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไปพิจารณาก่อน สภาจะลงมติตามข้อ ๑๑๗ เมื่อที่ประชุมอนุมัติก็ให้รอการพิจารณาไว้ก่อน แต่ต้องไม่เกินหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ

การขอรับร่าง พ.ร.บ.
ไปพิจารณาก่อน
รับหลักการของ
คณะรัฐมนตรี

เมื่อประธานสภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากคณะรัฐมนตรีหรือพ้นกำหนดเวลาที่รอการพิจารณาตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บรรจุร่างพระราชบัญญัตินั้นเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

กรณีสภามีมติรับหลักการ
แห่งร่าง พ.ร.บ.

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
ในวาระที่สอง

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
โดยคณะกรรมการธิการ

การขอให้พิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. โดย
กรรมการธิการเต็มสภา

ข้อ ๑๑๙ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ให้สภาพิจารณาดำต่อไปเป็นวาระที่สอง

การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการธิการ

ข้อ ๑๒๐ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมการธิการ สภาจะให้
คณะกรรมการธิการสามัญหรือคณะกรรมการวิสามัญเป็นผู้พิจารณาก็ได้

การพิจารณาโดยกรรมการธิการเต็มสภาจะกระทำได้อีกเมื่อคณะรัฐมนตรีร้องขอ
หรือเมื่อสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนและที่ประชุมอนุมัติ
คณะกรรมการธิการอาจเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดทอนหรือแก้ไขมาตราเดิมได้
แต่ต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

การตั้งคณะกรรมการธิการ
วิสามัญพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ที่มี
สาระสำคัญเกี่ยวกับ
เด็ก เยาวชน สตรี
ผู้สูงอายุ หรือคนพิการ
หรือทุพพลภาพ

ข้อ ๑๒๑ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ
ให้ดำเนินการดังนี้

(๑) ให้ตั้งจากบุคคลประเภทดังกล่าวหรือผู้แทนองค์กรเอกชนที่ทำงาน
เกี่ยวกับบุคคลประเภทนั้นโดยตรง จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญ
ทั้งหมด ทั้งนี้ วิธีการคัดเลือกและการเสนอชื่อให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

(๒) ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อไม่เกินหนึ่งในหกของจำนวน
กรรมการวิสามัญทั้งหมด

(๓) จำนวนกรรมการวิสามัญที่เหลือให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ
โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคการเมือง
ที่มีอยู่ในสภา

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญให้นำความในข้อ ๙๑ วรรคหนึ่งและวรรคสาม
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การตั้งคณะกรรมการธิการ
วิสามัญพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ที่ผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งเป็นผู้เสนอ

ข้อ ๑๒๒ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ให้ตั้งจากผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอ
ร่างพระราชบัญญัตินั้นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด
และให้นำความในข้อ ๑๒๑ (๒) (๓) และวรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การนำพบบัญญัติเกี่ยวกับ
การตั้งคณะกรรมการธิการ
วิสามัญพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ที่ผู้มีสิทธิ
เลือกตั้งเป็นผู้เสนอ
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๓ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้เข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติ
ต่อสภาแล้ว หากคณะรัฐมนตรี หรือสมาชิกได้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการเดียวกับ
ร่างพระราชบัญญัตินั้นอีก ถ้าสภามีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น
ในการเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญให้นำความในข้อ ๑๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๒๔ การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอและที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ให้ตั้งจากผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมการวิสามัญทั้งหมด และให้ดำเนินการเลือกตั้งตามข้อ ๑๒๑ ต่อไป

การตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พ.ร.บ. ที่มีสาระสำคัญเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ หรือคนพิการหรือทุพพลภาพ ซึ่งผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอ

ข้อ ๑๒๕ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้งสมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้เสนอคำแปรญัตติลงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันถัดจากวันที่สภารับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ เว้นแต่สภาจะได้กำหนดเวลาแปรญัตติสำหรับร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้เป็นอย่างอื่น

การเสนอคำแปรญัตติร่าง พ.ร.บ.

การแปรญัตติต้องแปรเป็นรายมาตรา
การแปรญัตติเพิ่มมาตราขึ้นใหม่หรือตัดตอนหรือแก้ไขมาตราเดิมต้องไม่ขัดกับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น

การแปรญัตติร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๒๖ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระราชบัญญัติโอนงบประมาณรายจ่ายในชั้นคณะกรรมการที่สภาตั้ง หากสภาเห็นว่างบประมาณรายจ่ายที่ได้รับการจัดสรรไม่เพียงพอกับการปฏิบัติหน้าที่ให้เสนอคำขอแปรญัตติต่อประธานคณะกรรมการ

การเสนอคำขอแปรญัตติร่าง พ.ร.บ. งบประมาณ

ข้อ ๑๒๗ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้วให้เสนอร่างพระราชบัญญัตินั้น โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา รายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติ มติของคณะกรรมการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมการ และในกรณีที่คณะกรรมการมีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติ ก็ให้ระบุไว้ในรายงานด้วย

รายงานการพิจารณา
ร่าง พ.ร.บ. ของ
คณะกรรมการ

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่ามิชอบสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การตั้งข้อสังเกต
ของคณะกรรมการ
พิจารณาร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๒๘ ร่างพระราชบัญญัติใดที่สมาชิกหรือผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็นผู้เสนอและในชั้นรับหลักการไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน แต่ในการพิจารณาในวาระที่สอง ถ้าสภาได้ลงมติแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดและประธานสภาเห็นเอง หรือมีสมาชิกทักท้วงต่อประธานสภาโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคนว่าการแก้ไข

การดำเนินการกรณีที่
สภาลงมติแก้ไขเพิ่มเติม
และเห็นว่าทำให้มี
ลักษณะเป็นร่าง พ.ร.บ.
เกี่ยวกับการเงิน

เพิ่มเติมนั้นทำให้มีลักษณะเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานสภา
สั่งระงับการลงมติในวาระที่สามไว้ก่อน และส่งให้ที่ประชุมร่วมกันของประธานสภาและ
ประธานคณะกรรมการธิการสามัญทุกคณะเป็นผู้วินิจฉัยภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มามีกรณี
ดังกล่าว และให้นำความในข้อ ๑๑๔ และข้อ ๑๑๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การดำเนินการกรณีได้รับ
แจ้งเรื่องการรับรอง
ร่าง พ.ร.บ. ที่มีการแก้ไข
เพิ่มเติมทำให้มีลักษณะ
เป็นร่าง พ.ร.บ. เกี่ยวด้วย
การเงินจากนายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๒๙ เมื่อประธานสภาได้รับแจ้งเรื่องการรับรองร่างพระราชบัญญัติ
เกี่ยวกับการเงินจากนายกรัฐมนตรีตามข้อ ๑๒๘ แล้ว ให้สภาดำเนินการลงมติในวาระที่สาม
ต่อไป แต่ถ้านายกรัฐมนตรีไม่ให้การรับรองก็ให้สภาดำเนินการแก้ไข เพื่อมิให้ร่างพระราชบัญญัตินั้น
เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
โดยกรรมการธิการเต็มสภา

ข้อ ๑๓๐ ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยกรรมการธิการ
เต็มสภา ให้ถือว่าสมาชิกทุกคนในที่ประชุมประกอบกันเป็นคณะกรรมการธิการ และประธาน
มีฐานะเป็นประธานคณะกรรมการด้วย

การพิจารณาโดยกรรมการธิการเต็มสภาเป็นการพิจารณาในชั้นคณะกรรมการธิการ
และการพิจารณาของสภาในวาระที่สองเรียงตามลำดับมาตรารวมกันไป

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
เรียงตามลำดับมาตรา

ข้อ ๑๓๑ ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการธิการพิจารณา
เสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา
และให้สมาชิกอภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติ
ที่มีการสงวนคำแปรญัตติ หรือกรรมการธิการที่มีการสงวนความเห็นไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติ
เป็นอย่างอื่น

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม ให้พิจารณา
เรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติมในกฎหมายเดิมด้วย และให้นำความในวรรคหนึ่ง
มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การพิจารณาสรุป
ร่าง พ.ร.บ. ทั้งฉบับ

ข้อ ๑๓๒ เมื่อได้พิจารณาตามข้อ ๑๓๑ จบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาทั้งร่าง
เป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้
แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
ในวาระที่สาม

ข้อ ๑๓๓ เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่สองเสร็จแล้ว ให้สภาลงมติ
ในวาระที่สามว่าเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยไม่มีการอภิปราย

กรณีที่ร่าง พ.ร.บ.
เป็นอันตกไป

ข้อ ๑๓๔ ในกรณีที่สภาลงมติในวาระที่หนึ่งไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
ก็ดี หรือลงมติในวาระที่สามไม่เห็นชอบก็ดี ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ข้อ ๑๓๕ ร่างพระราชบัญญัติใดต้องยับยั้งไว้โดยบทบัญญัติมาตรา ๑๓๗ ของรัฐธรรมนูญ เมื่อกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๓๘ ของรัฐธรรมนูญได้ล่วงพ้นไป สมาชิกอาจเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้ยกร่างพระราชบัญญัติที่ต้องยับยั้งไว้นั้นขึ้นเพื่อให้สภาพิจารณาลงมติยืนยันร่างที่ผ่านการพิจารณาจากสภาหรือร่างที่คณะกรรมการร่วมกันพิจารณา เว้นแต่กรณียับยั้งร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๒๗๑ (๑) หรือ (๒) ของรัฐธรรมนูญ ให้กระทำในที่ประชุมร่วมกันของรัฐสภา	การยกร่าง พ.ร.บ. ที่ถูกยับยั้งขึ้นมาพิจารณาใหม่
ข้อ ๑๓๖ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่สามเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติใด ให้ประธานสภาดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อวุฒิสภา ให้มีสารบบลงวันที่สภาส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังวุฒิสภา และวันที่สภาได้รับร่างพระราชบัญญัติคืนจากวุฒิสภา	การเสนอร่าง พ.ร.บ. ต่อวุฒิสภา
ข้อ ๑๓๗ ในกรณีที่วุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปตามข้อ ๑๓๖ ให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน เพื่อให้สภาพิจารณาว่าจะเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาหรือไม่ ถ้าสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติม ให้ประธานดำเนินการให้สภากำหนดจำนวนและตั้งกรรมการร่วมกัน เมื่อสภาได้กำหนดจำนวนและตั้งกรรมการร่วมกันแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภา เมื่อคณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว ให้เสนอรายงานและร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อประธานสภา เพื่อให้สภาพิจารณาลงมติว่าจะเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้ว	การดำเนินการกรณีวุฒิสภาแก้ไขเพิ่มเติมร่าง พ.ร.บ. กรณีสภาไม่เห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา
ในกรณีที่คณะกรรมการร่วมกันเห็นว่า มีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ ให้บันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงานของคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา และให้นำความในข้อ ๑๐๕ มาใช้บังคับโดยอนุโลม	การตั้งข้อสังเกตของคณะกรรมการร่วมกันพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
ข้อ ๑๓๘ ในกรณีร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว มีข้อความผิดพลาดซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการศึกษาของสภา ประธานสภาอาจขอปรึกษาหรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีผู้รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นมาพิจารณาทบทวน หากที่ประชุมสภาลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา ก็ให้ดำเนินการได้ การขอปรึกษาหรือญัตติตามวรรคหนึ่งต้องระบุประเด็นที่จะขอนำมาพิจารณาทบทวนและให้เหตุผลที่ชัดเจน การพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น และให้กระทำในที่ประชุมสภาเมื่อได้ดำเนินการตามวรรคสามแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญต่อไป	การทบทวนข้อผิดพลาดของร่าง พ.ร.บ. ที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว

การชะลอเพื่อตรวจสอบ
ร่าง พ.ร.บ. ที่รัฐสภา
ให้ความเห็นชอบแล้ว
ก่อนส่งไปยัง
นายกรัฐมนตรี

ข้อ ๑๓๙ ร่างพระราชบัญญัติใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนส่งร่างพระราชบัญญัติไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๘๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาชะลอไว้สามวัน เพื่อเปิดโอกาสให้สมาชิกจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเสนอความเห็นต่อประธานสภาว่า ร่างพระราชบัญญัตินั้น มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และให้ประธานสภาส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย

การรับฟังความคิดเห็น
ร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๔๐ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและผู้เกี่ยวข้อง สภาหรือคณะกรรมการธิการจะจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติเพิ่มเติมก็ได้

หมวด ๗

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภามีมติเห็นชอบให้พิจารณาต่อไป

การพิจารณาร่าง พ.ร.บ.
ที่รัฐสภาเห็นชอบ
ให้พิจารณาต่อไป

ข้อ ๑๔๑ เมื่อรัฐสภามีมติให้ความเห็นชอบให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติต่อไป ตามมาตรา ๑๕๖ (๙) ประกอบมาตรา ๑๔๗ ของรัฐธรรมนูญ ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้น ค้างการพิจารณาอยู่ในวาระใด ก็ให้พิจารณาต่อไปในวาระนั้น และให้ประธานสภาบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ถ้าอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการธิการให้สภาตั้งคณะกรรมการขึ้นใหม่

การตั้งคณะกรรมการ
ร่วมกันฝ่ายสภาขึ้นใหม่
เพื่อพิจารณาร่าง พ.ร.บ.

ข้อ ๑๔๒ ถ้าร่างพระราชบัญญัตินั้นอยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการธิการร่วมกัน ให้สภาตั้งกรรมการร่วมกันฝ่ายสภาขึ้นใหม่และให้ประธานสภาแจ้งไปยังวุฒิสภาเพื่อทราบ

การดำเนินกระบวนการ
พิจารณาร่าง พ.ร.บ. ต่อไป

ข้อ ๑๔๓ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่ค้างการพิจารณาให้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๖ การเสนอและการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ

หมวด ๘ กระทู้ถาม

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

- ข้อ ๑๔๔ กระทู้ถาม คือ ข้อซักถามที่สมาชิกมีต่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี
เกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยจะถามเป็นหนังสือหรือด้วยวาจาก็ได้ ตามมาตรา ๑๕๐ ของรัฐธรรมนูญ
- ความหมายของ
กระทู้ถาม
- ข้อ ๑๔๕ กระทู้ถามมี ๓ ประเภท คือ
- ประเภทของกระทู้ถาม
- (๑) กระทู้ถามสดด้วยวาจา
(๒) กระทู้ถามทั่วไป
(๓) กระทู้ถามแยกเฉพาะ
- ข้อ ๑๔๖ การตั้งกระทู้ถาม ให้ผู้ตั้งกระทู้ถามมีอิสระ ไม่อยู่ในความผูกมัด
แห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ
- การตั้งกระทู้ถาม
- กระทู้ถามแต่ละกระทู้นั้น ให้ตั้งถามและซักถามได้เฉพาะคนเดียว
- ข้อ ๑๔๗ กระทู้ถามต้องไม่มีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้
- ลักษณะต้องห้าม
ของกระทู้ถาม
- (๑) เป็นเชิงประชด เลียดสี หรือกลั่นแกล้งใส่ร้าย
(๒) เคลือบคลุมหรือเข้าใจยาก
(๓) เป็นเรื่องที่ได้ตอบแล้วหรือชี้แจงแล้วว่าไม่ตอบ
(๔) เป็นเรื่องที่มีประเด็นคำถามซ้ำกับกระทู้ถามซึ่งมีผู้เสนอมาก่อน
(๕) เป็นการให้ออกความเห็น
(๖) เป็นปัญหาข้อกฎหมาย
(๗) เป็นเรื่องที่ไม่มีความสำคัญ
(๘) เป็นเรื่องส่วนตัวของบุคคลใด เว้นแต่ที่เกี่ยวกับการงานในหน้าที่ราชการ
- ข้อ ๑๔๘ กระทู้ถามตามข้อ ๑๔๗ (๓) และ (๔) นั้น จะตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่ได้
ในเมื่อสาระสำคัญต่างกัน หรือเหตุการณ์ในขณะที่มีกระทู้ถามครั้งนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป
จากเมื่อตั้งกระทู้ถามครั้งก่อน
- การตั้งกระทู้ถามขึ้นใหม่
- ข้อ ๑๔๙ กระทู้ถามที่สมาชิกตั้งถาม ให้ประธานสภาทำการตรวจสอบ และ
หากมีข้อบกพร่อง ให้ประธานสภาแจ้งสมาชิกผู้นั้นทราบ
- การตรวจสอบ
กระทู้ถาม

การบรรจุระเบียบวาระ กระทู้ถามสดด้วยวาจา และกระทู้ถามทั่วไป	ข้อ ๑๕๐ การประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้บรรจุกระทู้ถามสดด้วยวาจาได้ไม่เกินสามกระทู้และกระทู้ถามทั่วไปไม่เกินสามกระทู้ แต่ถ้าหากมีกระทู้ถามทั่วไปรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมจำนวนมากหรือมีกระทู้ถามทั่วไปที่เลื่อนมาจากการประชุมครั้งที่แล้ว ประธานสภาจะบรรจุกระทู้ถามทั่วไปเกินกว่านี้ก็ได้
ลำดับกระทู้ถาม	การจัดลำดับกระทู้ถามในที่ประชุม ให้จัดตามลำดับ คือ กระทู้ถามสดด้วยวาจา และกระทู้ถามทั่วไป
การตอบกระทู้ถาม	ข้อ ๑๕๑ นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามต้องเข้าร่วมประชุมสภาเพื่อตอบกระทู้ถามในเรื่องนั้นด้วยตนเอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้ ทำให้ไม่อาจตอบกระทู้ แต่ต้องแจ้งเหตุจำเป็นนั้นเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนหรือในวันประชุมสภา และให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใด ในกรณีที่มีการมอบหมายให้รัฐมนตรีอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ตอบกระทู้ถาม จะต้องแจ้งเป็นหนังสือต่อประธานสภาก่อนถึงระเบียบวาระกระทู้ถาม
กรณีที่รัฐมนตรีมีสิทธิ ไม่ตอบกระทู้ถาม	นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีย่อมมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผย เพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน
ลักษณะของการตั้ง และการตอบกระทู้ถาม	ข้อ ๑๕๒ การตั้งกระทู้ถามต้องชัดเจน ไม่ฟุ้งเฟ้อย วนเวียน ซ้ำซาก หรือมีลักษณะเป็นการอภิปราย การตอบกระทู้ถามของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรี ให้นำความในวรรคหนึ่ง มาใช้บังคับโดยอนุโลม
การถอนกระทู้ถาม	ข้อ ๑๕๓ ผู้ตั้งกระทู้ถามมีสิทธิถอนกระทู้ถามเมื่อใดก็ได้
การนำกระทู้ถาม ออกจากระเบียบวาระ	ข้อ ๑๕๔ กระทู้ถามใดที่ประธานสภาพิจารณาเห็นว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากการรอบรรจุระเบียบวาระการประชุมได้ เมื่อได้รับความยินยอมของผู้ตั้งกระทู้ถาม
กรณีกระทู้ถามตกไป	ข้อ ๑๕๕ กระทู้ถามตกไป เมื่อ (๑) ถึงระเบียบวาระกระทู้ถามของผู้ใด ถ้าผู้ตั้งกระทู้ถามไม่ถามหรือไม่อยู่ในที่ประชุม (๒) สมาชิกภาพของผู้ตั้งกระทู้ถามสิ้นสุดลง (๓) คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่ง (๔) สภาสิ้นอายุ หรือสภาถูกยุบ

ส่วนที่ ๒

กระทุ่ถามสดด้วยวาจา

ข้อ ๑๕๖ การตั้งกระทุ่ถามสดด้วยวาจา สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิตั้งกระทุ่ถามได้ครั้งละหนึ่งกระทุ่ ในวันประชุมที่มีวาระการตอบกระทุ่ถาม โดยไม่ต้องแจ้งล่วงหน้า และต้องมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นเรื่องสำคัญที่อยู่ในความสนใจของประชาชน (๒) เป็นเรื่องที่กระทบถึงผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน (๓) เป็นเรื่องเร่งด่วน ให้เป็นอำนาจของประธานสภาที่จะวินิจฉัยว่ากระทุ่ถามใดเป็นกระทุ่ถามสดด้วยวาจาหรือไม่	การตั้งและลักษณะของกระทุ่ถามสดด้วยวาจา
ข้อ ๑๕๗ ในการประชุมครั้งใดมีกระทุ่ถามสดด้วยวาจาที่ประธานสภาวินิจฉัยแล้วเกินจำนวนสามกระทุ่ ให้ประธานสภาจับสลากให้เหลือเพียงสามกระทุ่ ในจำนวนสามกระทุ่ นั้น หากปรากฏว่ามีกระทุ่ถามที่เป็นเรื่องทำนองเดียวกัน ให้กระทุ่ถามที่ถูกจับสลากขึ้นมาในลำดับหลังตกไป	กรณีมีกระทุ่ถามสดด้วยวาจาที่เกินจำนวน
ข้อ ๑๕๘ กระทุ่ถามสดด้วยวาจาที่ประธานสภาวินิจฉัยตามข้อ ๑๕๖ หรือได้ดำเนินการตามข้อ ๑๕๗ แล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระกระทุ่ถามสดด้วยวาจา	การบรรจุระเบียบวาระกระทุ่ถามสดด้วยวาจา
ข้อ ๑๕๙ การถามและการตอบกระทุ่ถามสดด้วยวาจาในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ มีกำหนดเวลาไม่เกินเก้าสิบนาที เรื่องใดที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าไม่เข้าลักษณะกระทุ่ถามสดด้วยวาจาตามข้อ ๑๕๖ หรือไม่อนุญาตให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุม หรือมิได้มีการถามตอบด้วยเหตุอื่นใด ที่มีใช้การขอเลื่อนการตอบของนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีให้เป็นอันตกไป หากสมาชิกยังประสงค์ที่จะตั้งเป็นกระทุ่ถามสดด้วยวาจาอยู่ ให้เสนอใหม่เพื่อพิจารณาในคราวถัดไป	กำหนดเวลาการถามและการตอบกระทุ่ถามสดด้วยวาจา กรณีกระทุ่ถามสดด้วยวาจาตกไป
ข้อ ๑๖๐ กระทุ่ถามสดด้วยวาจาแต่ละกระทุ่ให้ถามได้เรื่องละไม่เกินสามครั้ง และต้องถามตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาสามสิบนาที เว้นแต่ในการประชุมครั้งใด มีกระทุ่ถามสดด้วยวาจาน้อยกว่าสามกระทุ่ ก็ให้ขยายเวลาออกไปอีกตามสัดส่วนภายในเวลาหกสิบนาที	การถามและการตอบกระทุ่ถามสดด้วยวาจาและการขยายเวลา
ข้อ ๑๖๑ ในระหว่างการถามกระทุ่ถามสดด้วยวาจา หากประธานวินิจฉัยว่าคำถามข้อใดเข้าลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๕๗ ให้ประธานมีอำนาจสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถาม	ประธานสั่งให้เปลี่ยนแปลงคำถามกระทุ่ถามสดด้วยวาจา

ส่วนที่ ๓

กระทู้ถามทั่วไป

การตั้งกระทู้ถามทั่วไป	ข้อ ๑๖๒ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา โดยมีข้อความเป็นคำถามในข้อเท็จจริงหรือนโยบาย และระบุว่าจะให้ตอบในที่ประชุมสภาหรือในราชกิจจานุเบกษา ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระทู้ถามทั่วไป ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระทู้ถามรับรองว่าถูกต้องแม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระทู้ถามทั่วไปก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมีคำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก
การวินิจฉัยและการจัดส่งกระทู้ถามไปยังรัฐมนตรี	ข้อ ๑๖๓ ให้ประธานสภาวินิจฉัยว่ากระทู้ถามใดมีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๑๔๗ หรือมีลักษณะตามข้อ ๑๔๘ และเมื่อวินิจฉัยแล้วให้แจ้งผู้ตั้งกระทู้ถามทราบภายในเจ็ดวัน กระทู้ถามที่ประธานสภาวินิจฉัยว่าเป็นกระทู้ถาม ให้จัดส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถาม
กำหนดเวลาในการบรรจุระเบียบวาระกระทู้ถาม	ข้อ ๑๖๔ กระทู้ถามที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง
กระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา	ข้อ ๑๖๕ กระทู้ถามที่ต้องตอบในราชกิจจานุเบกษา ให้ประธานสภาแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทู้ถามเพื่อดำเนินการตอบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง เมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ตอบแล้วให้ส่งราชกิจจานุเบกษาที่มีคำตอบกระทู้ถามมาเพื่อให้ประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ หากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่สามารถตอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใดเพื่อประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทู้ถามทราบ
การจัดลำดับกระทู้ถามทั่วไปเข้าระเบียบวาระ	ข้อ ๑๖๖ การตั้งกระทู้ถามทั่วไปตามข้อ ๑๖๒ ในการประชุมให้บรรจุกระทู้ลำดับแรกของสมาชิกเข้าระเบียบวาระการประชุมตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา เมื่อได้ตอบกระทู้ตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาบรรจุกระทู้ลำดับถัดไปของแต่ละบุคคลเข้าสู่ระเบียบวาระการประชุมตามลำดับที่ได้ยื่นไว้ต่อประธานสภา
การดำเนินการเกี่ยวกับกระทู้ถามทั่วไปเมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม	กระทู้ที่ต้องตอบในที่ประชุมสภา ทั้งที่ได้รับการบรรจุและยังไม่ได้รับการบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุมให้ประธานสภา

รวบรวมแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษา ภายในสามสิบวัน

ข้อ ๑๖๗ กระตุ้นถามที่ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา เมื่อนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีได้ตอบแล้ว ผู้ตั้งกระตุ้นถามมีสิทธิซักถามได้อีกหนึ่งครั้ง เว้นแต่จะขอซักถามต่อไป เพราะคำตอบยังไม่หมดประเด็นและประธานอนุญาต

สิทธิในการซักถาม
เพิ่มเติม

ส่วนที่ ๔ กระตุ้นถามแยกเฉพาะ

ข้อ ๑๖๘ กระตุ้นถามที่มีลักษณะเฉพาะเรื่อง เฉพาะพื้นที่ เฉพาะบุคคล หรือ สมาชิกสภาให้ตอบในห้องกระตุ้นถาม ให้ถือเป็นกระตุ้นถามแยกเฉพาะ ประธานสภา อาจกำหนดให้มีการถามและการตอบในห้องกระตุ้นถามก็ได้

ลักษณะของ
กระตุ้นถามแยกเฉพาะ

การตั้งกระตุ้นถามแยกเฉพาะให้เสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภา ข้อเท็จจริงที่อ้างประกอบกระตุ้นถามแยกเฉพาะ ต้องเป็นข้อเท็จจริงที่ผู้ตั้งกระตุ้นถามรับรอง ว่าถูกต้อง แม้ไม่ได้ยืนยันรับรองไว้ในกระตุ้นถามแยกเฉพาะก็ตาม และถ้าจำเป็นจะต้องมี คำชี้แจงประกอบให้ระบุแยกเป็นส่วนหนึ่งต่างหาก และให้นำความในข้อ ๑๖๓ มาใช้บังคับ โดยอนุโลม

การตั้งกระตุ้นถาม
แยกเฉพาะ

ข้อ ๑๖๙ ให้ประธานสภาจัดให้มีห้องกระตุ้นถามในบริเวณสภา เพื่อให้มีการถาม และการตอบกระตุ้นถามแยกเฉพาะได้โดยสะดวก

การจัดห้องกระตุ้นถาม
แยกเฉพาะ

ข้อ ๑๖๙/๑* ในกรณีมีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุสุดวิสัยที่ทำให้ไม่สามารถประชุม เพื่อพิจารณากระตุ้นถามแยกเฉพาะในห้องกระตุ้นถามได้ ประธานสภาจะกำหนดให้มีการประชุมเพื่อพิจารณากระตุ้นถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ก็ได้

การประชุมเพื่อพิจารณา
กระตุ้นถามแยกเฉพาะ
ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ให้นำความในข้อ ๔๓/๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมเพื่อพิจารณากระตุ้นถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์โดยอนุโลม และให้ถือว่าการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง เป็นการประชุมเพื่อพิจารณากระตุ้นถามแยกเฉพาะในห้องกระตุ้นถาม

การแสดงตน
ผู้เข้าร่วมประชุม

มิให้นำความในข้อ ๑๓๒ วรรคหนึ่ง มาใช้บังคับแก่การประชุมเพื่อพิจารณา กระตุ้นถามแยกเฉพาะผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้ ให้ประธานสภาหรือรองประธานสภา ที่ทำหน้าที่ประธานในห้องกระตุ้นถามสั่งให้ดำเนินการถามและตอบกระตุ้นถามแยกเฉพาะได้ เมื่อครบองค์ประชุมตามข้อ ๒๕ วรรคสอง และให้ดำเนินการไปจนจบการประชุมพิจารณา กระตุ้นถามแยกเฉพาะ

* เพิ่มโดยข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง หน้า ๒๗ วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕.

ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามส่วนที่ ๑ บททั่วไป และส่วนที่ ๔ กระทั่งถามแยกเฉพาะของหมวด ๘ กระทั่งถาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่หลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขในเรื่องใดไม่เหมาะสมกับการพิจารณากระทั่งถามแยกเฉพาะ ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

กำหนดเวลาตอบ
กระทั่งถามแยกเฉพาะ

ข้อ ๑๗๐ ให้ประธานสภาแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่ถูกตั้งกระทั่งถามแยกเฉพาะเพื่อมาตอบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสอง

หากนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีไม่สามารถมาตอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้แจ้งเหตุขัดข้องเป็นหนังสือและให้กำหนดว่าจะตอบได้เมื่อใดเพื่อประธานสภาแจ้งให้ผู้ตั้งกระทั่งถามทราบ

การบรรจุกระทั่งถาม
แยกเฉพาะเข้าระเบียบ
วาระการประชุม

ข้อ ๑๗๑ ให้บรรจุกระทั่งถามแยกเฉพาะ เข้าระเบียบวาระการประชุมภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ส่งไปยังนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีตามข้อ ๑๖๓ วรรคสองตามลำดับก่อนหลังที่ได้ยื่นต่อประธานสภา

การดำเนินการเกี่ยวกับ
กระทั่งถามแยกเฉพาะ
เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม

กระทั่งถามแยกเฉพาะที่ยังไม่ได้ตอบหรือที่ยังไม่ได้บรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมในสมัยประชุมหนึ่ง ๆ เมื่อสิ้นสุดสมัยประชุม ให้ประธานสภารวบรวมแจ้งนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องดำเนินการตอบในราชกิจจานุเบกษาภายในสามสิบวัน

การเริ่มพิจารณา
กระทั่งถามแยกเฉพาะ

ข้อ ๑๗๒ เมื่อเข้าสู่ระเบียบวาระกระทั่งถามให้ประธานสั่งให้ดำเนินการถามและตอบกระทั่งถามแยกเฉพาะในห้องกระทั่งถาม

ให้ประธานสภาหรือรองประธานสภาที่ประธานสภามอบหมายทำหน้าที่ประธานในห้องกระทั่งถาม และให้นำความในข้อ ๑๖๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

จำนวนและกำหนดเวลา
ในการถามและตอบ
กระทั่งถามแยกเฉพาะ

ข้อ ๑๗๓ ในการประชุมครั้งหนึ่งให้มีกระทั่งถามแยกเฉพาะตามจำนวนที่ประธานสภากำหนด

กระทั่งถามแยกเฉพาะแต่ละกระทั่งต้องถามและตอบให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลายี่สิบนาที

การเผยแพร่การถาม
และการตอบกระทั่งถาม
แยกเฉพาะ

ข้อ ๑๗๔ การเผยแพร่การถามและการตอบกระทั่งถามแยกเฉพาะให้นำความในข้อ ๑๘ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๙ การเปิดอภิปรายทั่วไป

ส่วนที่ ๑ การเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจ

ข้อ ๑๗๕ เมื่อสมาชิกมีความประสงค์จะเสนอญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไป ตามมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นต่อประธานสภาเป็นหนังสือแสดงว่า จะเปิด อภิปรายทั่วไปเพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคลหรือทั้งคณะในเรื่องใดบ้าง

การขอเปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อลงมติ
ไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี

ข้อ ๑๗๖ เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามข้อ ๑๗๕ แล้ว ให้ทำการตรวจสอบ หากมีข้อบกพร่องให้ประธานสภาแจ้งผู้เสนอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รับญัตติ

การตรวจสอบ
ความถูกต้องของญัตติ

เมื่อประธานสภาได้ตรวจสอบความถูกต้องของญัตติแล้ว ให้บรรจุเข้าระเบียบวาระ การประชุมเป็นเรื่องด่วนและแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบ

ข้อ ๑๗๗ นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเท่าที่มีสิทธิอภิปรายชี้แจง การชี้แจงตามวรรคหนึ่ง จะชี้แจงคำอภิปรายของสมาชิกที่ละคนเป็นลำดับไป หรือจะรวบรวมชี้แจงครั้งละหลายคนก็ได้

การอภิปรายชี้แจง

ข้อ ๑๗๘ ในการอภิปรายและการลงมติไม่ไว้วางใจ สมาชิกมีอิสระจากพรรคการเมือง ไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมาย หรือความครอบงำใด ๆ

การอภิปรายและ
การลงมติไม่ไว้วางใจ

การอภิปรายตามวรรคหนึ่ง นอกจากที่กำหนดไว้ในส่วนนี้แล้ว ให้นำความใน หมวด ๔ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย มาใช้บังคับโดยอนุโลม ยกเว้นข้อ ๖๗ และข้อ ๖๙ เฉพาะส่วนที่เกี่ยวกับการห้ามมิให้นำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมโดยไม่จำเป็น และห้าม มิให้นำวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม มิให้นำมาใช้บังคับ

การนำเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เข้ามาแสดงในที่ประชุม ในการอภิปรายตามวรรคหนึ่ง ที่อาจเป็นเหตุให้บุคคลอื่นซึ่งมิใช่นายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีหรือสมาชิกได้รับความเสียหาย หรือเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม สมาชิกผู้นั้นต้องรับผิดชอบ ผลแห่งการกระทำนั้น

ส่วนที่ ๒

การเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ

การขอเปิดอภิปราย
ทั่วไปเพื่อซักถาม
ข้อเท็จจริงหรือ
เสนอแนะปัญหา
ต่อคณะรัฐมนตรี

ข้อ ๑๗๙ ผู้ใดขอเปิดอภิปรายทั่วไปตามมาตรา ๑๕๒ ของรัฐธรรมนูญ ให้ทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานสภาโดยระบุให้ชัดเจนว่าจะซักถามข้อเท็จจริงหรือเสนอแนะปัญหาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด

เมื่อประธานสภาได้รับญัตติตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้นำความในข้อ ๑๗๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การอภิปราย

ข้อ ๑๘๐ ในการอภิปราย ให้นำความในหมวด ๔ ส่วนที่ ๓ การอภิปราย มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๑๐

การรักษาระเบียบและความเรียบร้อย

การรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย
ในสถานที่ประชุม

ข้อ ๑๘๑ สถานที่ประชุมของสภาย่อมเป็นที่เคารพและเป็นเขตหวงห้ามบุคคลซึ่งเข้าไปต้องประพฤติตนให้เรียบร้อย มีสัมมาคารวะ และต้องแต่งกายตามที่ประธานสภากำหนด บุคคลอื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ เมื่อหมดภารกิจต้องออกนอกสถานที่ประชุมของสภา

การแต่งกายของสมาชิกรวมทั้งผู้แทนราษฎร ให้แต่งเครื่องแบบสมาชิกรัฐสภา หรือสากลนิยม หรือชุดพระราชทาน หรือชุดตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

ห้ามใช้เครื่องมือสื่อสารใด ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการรบกวนในที่ประชุม

อำนาจของประธาน
ในการรักษาระเบียบ
และความเรียบร้อย
ในที่ประชุม

ข้อ ๑๘๒ ผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ ประธานมีอำนาจเตือน ห้ามปราม ให้ถอนคำพูด ห้ามพูดในเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่ ให้กล่าวขอภัยในที่ประชุม หรือสั่งให้ออกไปจากที่ประชุม โดยมีหรือไม่มีกำหนดเวลาในครั้งนั้นก็ได้

ในกรณีที่ประธานสั่งให้ผู้ใดออกจากที่ประชุม หากผู้นั้นขัดขืน ประธานมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาสถานำตัวออกจากสถานที่ประชุมของสภาหรือออกไปให้พ้นบริเวณสภา ทั้งนี้ วิธีการหรือขั้นตอนการนำตัวผู้ที่ประธานสั่งให้ออกจากที่ประชุมให้เป็นไปตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

เจ้าหน้าที่ตำรวจรักษาสภานำตัวผู้ที่ฝ่าฝืนข้อบังคับนี้ตามคำสั่งของประธานย่อมได้รับความคุ้มครอง

คำสั่งของประธานตามข้อนี้ ผู้ใดจะโต้แย้งไม่ได้

ข้อ ๑๘๓ การรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลภายนอกที่จะเข้ามาในที่ประชุม หรือบริเวณสภา หรือเข้าฟังการประชุม ตลอดจน มารยาทของบุคคลเช่นว่านั้น และการโฆษณาข้อความเกี่ยวกับการประชุม ให้เป็นไป ตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด

การรักษาระเบียบและ ความเรียบร้อยในส่วน ที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก

หมวด ๑๑

บทสุดท้าย

ข้อ ๑๘๔ ถ้าประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิก รับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน ให้งดใช้ข้อบังคับข้อหนึ่งข้อใดทั้งหมดหรือบางส่วนเป็นการ ชั่วคราวเฉพาะกรณี หากที่ประชุมอนุมัติด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของ สมาชิกในที่ประชุมก็ให้ใช้ได้

การงดใช้ข้อบังคับ ชั่วคราวเฉพาะกรณี

ข้อ ๑๘๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๙ ของรัฐธรรมนูญ ถ้ามีปัญหาที่จะต้อง ตีความข้อบังคับนี้ ให้เป็นอำนาจของสภาที่จะวินิจฉัย และเมื่อที่ประชุมได้ลงมติวินิจฉัย โดยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา เป็นประการใดแล้ว ให้ถือว่าคำวินิจฉัยนั้นเป็นเด็ดขาด

การตีความข้อบังคับ

การขอให้ที่ประชุมวินิจฉัยตามวรรคหนึ่ง อาจกระทำได้โดยประธานขอปรึกษา หรือสมาชิกเสนอญัตติโดยมีจำนวนสมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

ข้อ ๑๘๖ การขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับนี้ ต้องเสนอเป็นญัตติโดยมีจำนวน สมาชิกรับรองไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

การแก้ไขเพิ่มเติม ข้อบังคับ

การเสนอและพิจารณาญัตติในวรรคหนึ่ง ให้นำข้อบังคับว่าด้วยการเสนอ และการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๑๘๗ ในกรณีมีเรื่องที่สภาจะต้องพิจารณาเกี่ยวกับการอนุญาตหรือไม่อนุญาต ให้มีการจับ คุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปทำการสอบสวนในฐานะเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา ในระหว่างสมัยประชุมตามมาตรา ๑๒๕ วรรคหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญ ให้ประธานสภาบรรจุ เข้าระเบียบวาระการประชุมเป็นเรื่องด่วน

การให้ความคุ้มครอง สมาชิกในสมัยประชุม

การขออนุญาตตามวรรคหนึ่ง หากประธานสภาเห็นว่าเหตุการณ์ได้ เปลี่ยนแปลงไป ประธานสภาอาจสั่งให้นำออกจากระเบียบวาระการประชุมได้ แล้วแจ้งให้ ที่ประชุมทราบ

การแจ้งปล่อยสมาชิก
ที่ถูกจับ ถูกคุมขัง
ต่อที่ประชุม

ข้อ ๑๘๘ ในกรณีที่ประธานสภาได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๒๕ วรรคสอง
หรือวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญแล้ว ให้ประธานสภาแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบในโอกาสแรก
ที่มีการประชุม

บทเฉพาะกาล

ผลของการดำเนินการ
ตามข้อบังคับเดิม

ข้อ ๑๘๙ ข้อบังคับนี้ไม่กระทบกระเทือนถึงการใดที่ได้กระทำเสร็จไปแล้ว
ก่อนใช้ข้อบังคับนี้ ส่วนการใดที่ยังกระทำค้างอยู่ให้ดำเนินการต่อไปตามข้อบังคับที่ใช้อยู่
ก่อนวันใช้ข้อบังคับนี้

การนำประมวล
จริยธรรมของสมาชิก
และกรรมาธิการมาใช้
โดยอนุโลม

ข้อ ๑๙๐ ให้นำข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
และกรรมาธิการ พ.ศ. ๒๕๕๓ มาใช้บังคับกับสมาชิกและกรรมาธิการโดยอนุโลม จนกว่า
จะได้มีการประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง ประกอบ
มาตรา ๒๑๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแล้ว

เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามวรรคหนึ่ง ให้สภาตั้งคณะกรรมการวิสามัญ
ยกร่างข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ
ตามมาตรา ๑๒๘ วรรคหนึ่ง ประกอบมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ ภายใน
สามสิบวันนับแต่วันประกาศใช้ข้อบังคับนี้

การดำรงตำแหน่งต่อไป
ของคณะกรรมการ
วิสามัญ

ข้อ ๑๙๑ ให้คณะกรรมการวิสามัญที่สภาตั้งก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ
คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะปฏิบัติหน้าที่เสร็จสิ้น

ผลของข้อบังคับ
ระเบียบ ประกาศ
หรือคำสั่งที่ใช้บังคับ
ตามข้อบังคับเดิม

ข้อ ๑๙๒ ให้บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับ
การประชุมสภาผู้แทนราษฎรที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้ใช้บังคับ ยังคงใช้บังคับ
ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งข้อบังคับนี้ จนกว่าจะมีข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ
หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบังคับนี้ใช้บังคับ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ชวน หลีกภัย

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ภาคผนวก

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบังคับฉบับนี้ คือ โดยที่ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังไม่เปิดช่องให้การประชุมคณะกรรมการธิการสามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายได้ ประกอบกับในปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ลดลงได้ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการธิการและคณะอนุกรรมการในการประชุมไม่สามารถกระทำได้ด้วยข้อจำกัดด้านกฎหมาย นอกจากนี้ ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีระบบที่สามารถรองรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) อีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อกำหนดให้คณะกรรมการธิการและคณะอนุกรรมการสามารถใช้วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบังคับฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันเทคโนโลยีการจัดการประชุมได้มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูงทั้งภาครัฐและเอกชนเลือกใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์และการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในการแก้ไขปัญหาการประชุมที่ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ได้อยู่ในสถานที่เดียวกันเนื่องจากภัยพิบัติทางธรรมชาติหรือสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคภัย หรือเหตุสุดวิสัย นอกจากนี้ ยังเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการจัดการประชุม เพิ่มความสะดวกรวดเร็ว ทั้งยังเป็นการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สมควรให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถจัดการประชุมโดยประยุกต์ใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานด้านนิติบัญญัติให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติและประชาชน ประกอบกับพระราชบัญญัติว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีผลบังคับใช้ ดังนั้น เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรสามารถริเริ่มเสนอญัตติขอให้สภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ รวมทั้งแนวทางดำเนินการของสภาผู้แทนราษฎรกรณีวุฒิสภาริเริ่มเสนอญัตติขอให้วุฒิสภามีมติส่งเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติให้คณะรัฐมนตรีทราบ ตลอดจนเมื่อญัตติดังกล่าวได้รับความเห็นชอบจากทั้งสองสภาให้ถือว่ารัฐสภาให้ความเห็นชอบเรื่องที่มีเหตุผลสมควรที่จะให้มีการออกเสียงประชามติแล้วให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการออกเสียงประชามติต่อไป จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้ข้อบังคับฉบับนี้ คือ โดยที่คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องเนื่องข้าช้อนกับคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจ และคณะกรรมการแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรกรรมมีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องเนื่องข้าช้อนกับคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการแก้ไขปัญหานี้สินแห่งชาติเป็นคณะกรรมการแก้ปัญหานี้สิน ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อแก้ปัญหานี้สิน ความยากจน โอกาสและสิทธิของประชาชนในการประกอบอาชีพ และการลดความเหลื่อมล้ำ ตลอดจนศึกษาแหล่งรายได้เพิ่มเติมให้กับประชาชน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเปลี่ยนชื่อหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการแก้ไขปัญหาราคาผลิตผลเกษตรกรรมเป็นคณะกรรมการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ตลอดจนการจัดการน้ำ เพื่ออุปโภค บริโภค อุตสาหกรรมและการเกษตร การสร้างความมั่นคงของน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ประกอบกับปัจจุบันหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมยังไม่ครอบคลุมเรื่องการอุดมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมเป็นคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้

**ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๓
ของสภาผู้แทนราษฎร**

คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เริ่มตั้งแต่ข้อร่างข้อบังคับ คำปรารภ แล้วพิจารณาตามลำดับข้อจนจบร่างแล้ว เห็นว่าควรมีข้อสังเกตที่สภาผู้แทนราษฎรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ในรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนี้

(๑) การเพิ่มข้อ ๙๒/๑ และข้อ ๙๖ วรรคสี่ เป็นการกำหนดให้การประชุมคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการสามารถใช้วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้เมื่อมีเหตุอันสมควรเท่านั้น อย่างไรก็ตามหากการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์สามารถดำเนินการได้เป็นการทั่วไป โดยไม่จำเป็นต้องเป็นกรณีมีเหตุอันสมควรเกิดขึ้นเท่านั้น จะช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของผู้เข้าร่วมประชุมและยังเป็นการเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ โดยอาจกำหนดให้มีผู้เข้าร่วมประชุมอย่างน้อยจำนวนหนึ่งขององค์ประชุมต้องอยู่ในที่ประชุมแห่งเดียวกัน นอกจากนี้เมื่อระบบควบคุมการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มีความพร้อมสามารถรองรับการประชุมขนาดใหญ่ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนมากได้แล้ว อาจนำวิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในลักษณะของการประชุมแบบผสมผสานกรณีที่มีเหตุอันสมควรต่อไป

(๒) ควรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบองค์ประชุมในการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ชัดเจน เพื่อใช้ในการแสดงตนของผู้เข้าร่วมประชุมซึ่งถูกนับเป็นองค์ประชุม เช่น การใช้การแสดงตนโดยใช้การสื่อสารผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งสัญญาณเสียงและสัญญาณภาพหรือวิธีการอื่นใด

(๓) ควรแก้ไขเหตุผลประกอบร่างข้อบังคับนี้ เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ยังไม่เปิดช่องให้การประชุมคณะกรรมการสามารถดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้ตามกฎหมายได้ ประกอบกับในปัจจุบันได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (*COVID-19*) การเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (*COVID-19*) ลดลงได้ ส่งผลให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการในการประชุมไม่สามารถกระทำได้ด้วยข้อจำกัดด้านกฎหมาย นอกจากนี้ ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีระบบที่สามารถรองรับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนารัฐสภาดิจิทัล (Digital Parliament) อีกทางหนึ่งด้วย ดังนั้น จึงสมควรแก้ไขข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ เพื่อกำหนดให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการสามารถใช้วิธีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้”

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

สินี สัมมี

(นางสินี สัมมี)

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

**ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๕
ของสภาผู้แทนราษฎร**

คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างข้อบังคับแล้ว ควรมีข้อสังเกตเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ท้ายรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญ เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณา ดังนี้

๑. ข้อสังเกตเรื่อง การนัดประชุมและการแจ้งนัดประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

เมื่อข้อบังคับการประชุมฯ ที่แก้ไขเพิ่มเติมมีผลบังคับใช้แล้ว เห็นควรให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรแจ้งนัดประชุมทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์เป็นช่องทางหลัก หากสมาชิกมีความประสงค์ให้แจ้งการนัดประชุมและส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องโดยทางไปรษณีย์ ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการให้สมาชิกดังกล่าว กรอกแบบแสดงความประสงค์ไว้เป็นลายลักษณ์อักษร

๒. ข้อสังเกตเรื่อง การจัดประชุมสภาผู้แทนราษฎร การประชุมคณะกรรมการ และการพิจารณากระทู้ถามแยกเฉพาะ

๒.๑ การประชุมสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือบางส่วน จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีเหตุจำเป็นหรือมีเหตุสุดวิสัยอันทำให้ไม่อาจจัดให้มีการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในห้องประชุมตามปกติได้ ดังนั้น เมื่อการประชุมสภาผู้แทนราษฎรครั้งใดเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การนัดประชุมต้องระบุให้ชัดเจนว่าเป็นการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดหรือบางส่วน

๒.๒ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบที่ประธานสภากำหนด ควรมีเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับวิธีการประชุม การเสนอญัตติ การอภิปราย และการลงมติ ที่เหมาะสมกับการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ควรมีข้อกำหนดเกี่ยวกับสถานที่ประชุม และการแต่งกายของสมาชิก และการใช้เครื่องมือสื่อสารขณะอยู่ในที่ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ด้วย

๒.๓ ระบบควบคุมการประชุมที่มีความมั่นคงปลอดภัยเพียงพอ ควรมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าระบบที่สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ประกาศรับรองให้จัดการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในเรื่องที่มีชั้นความลับได้ และเป็นระบบที่ติดตั้งและให้บริการในราชอาณาจักร รวมทั้งต้องไม่จัดเก็บข้อมูลหรือหลักฐานส่วนหนึ่งส่วนใดไว้ในราชอาณาจักร

๒.๔ ต้องจัดให้มีการบันทึกเสียงและภาพแล้วแต่กรณีของผู้ร่วมประชุมทุกคน ตลอดระยะเวลาที่มีการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่เป็นการประชุมลับของคณะกรรมการ และจัดเก็บข้อมูลจราจรอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ร่วมประชุมทุกคนไว้เป็นหลักฐาน โดยทั้งสองรายการให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการประชุมหรือบันทึกการประชุม

๒.๕ การออกเสียงลงคะแนนในการประชุมคณะกรรมการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตามร่างฉบับนี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการเช่นเดียวกับการประชุมสภาผู้แทนราษฎรผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะปฏิบัติตามที่ประธานสภากำหนด โดยให้ยกเลิกวิธีการออกเสียงลงคะแนนเปิดเผยโดยวิธีการเรียกชื่อสมาชิกตามหมายเลขประจำตัวสมาชิก ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายคน ตามข้อ ๘๓ (๒) ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

๒.๖ งบประมาณในการจัดทำระบบประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หากในกรณีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีงบประมาณเหลือจ่ายเพียงพอ เห็นควรให้ดำเนินการนำงบประมาณดังกล่าวมาใช้ แต่หากไม่มีงบประมาณเหลือจ่ายของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ก็อาจดำเนินการของงบประมาณรายจ่ายงบกลางมาดำเนินการไปก่อน

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

สินี สัมมี

(นางสินี สัมมี)

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการวิสามัญ
พิจารณาข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖
ของสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการการวิสามัญได้พิจารณาร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เริ่มตั้งแต่ข้อร่างข้อบังคับ คำปรารภ แล้วพิจารณาตามลำดับข้อจนจบร่างแล้ว เห็นว่าควรมีข้อสังเกตที่สภาผู้แทนราษฎรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรทราบหรือควรปฏิบัติไว้ในรายงานของคณะกรรมการการวิสามัญเพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ดังนี้

คณะกรรมการการวิสามัญได้แก้ไขเพิ่มเติมชื่อ ตลอดจนหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการวิสามัญ จำนวน ๓ คณะ ได้แก่ คณะกรรมการการแก้ไขปัญหาน้ำสินแห่งชาติ คณะกรรมการการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม และคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตเกษตรกรรม โดยแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๓ (แก้ไขข้อ ๔๐ (๖)) เพิ่มความเป็นข้อ ๓/๑ (แก้ไขข้อ ๔๐ (๒๘)) และแก้ไขเพิ่มเติมความในข้อ ๔ (แก้ไขข้อ ๔๐ (๒๙)) โดยการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวเป็นไปตามหลักการและเหตุผลแห่งร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายอรรถกร ศิริลัทธยากร เป็นผู้เสนอ) และร่างข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (นายพริษฐ์ วัชรสินธุ เป็นผู้เสนอ) ที่สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการไว้แล้ว จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมเหตุผลประกอบร่างข้อบังคับให้สอดคล้องกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างข้อบังคับของคณะกรรมการการวิสามัญ เป็นดังนี้

“เหตุผล

โดยที่คณะกรรมการการแก้ไขปัญหาน้ำสินแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องเนื่องซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการการการพัฒนาเศรษฐกิจ และคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตเกษตรกรรม มีหน้าที่และอำนาจที่เกี่ยวข้องเนื่องซ้ำซ้อนกับคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ ทั้งนี้พบว่าที่แสดงเหตุผลที่ซ้ำซ้อนกันในบางส่วนของ จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อ และหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาน้ำสินแห่งชาติเป็นคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาน้ำสิน ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำสิน ความยากจน โอกาสและสิทธิของประชาชนในการประกอบอาชีพ และการลดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม ตลอดจนศึกษาหาแหล่งรายได้เพิ่มเติมให้กับประชาชนเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเปลี่ยนชื่อ และหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการแก้ไขปัญหาราคาผลผลิตเกษตรกรรมเป็นคณะกรรมการการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เพื่อแก้ไขปัญหาน้ำและพัฒนาบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ น้ำ ตลอดจนการส่งเสริม สนับสนุนวิสาหกิจและตลาดน้ำเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อทราบอุปโภค บริโภค อุตสาหกรรมและการเกษตร การสร้างความมั่นคงของน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ และอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ประกอบกับปัจจุบัน หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ยังไม่ครอบคลุมเรื่องการอุดมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อ หน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการการการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี

วิจัยและนวัตกรรมเป็นคณะกรรมการการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานของคณะกรรมการมีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับ~~สทวทว~~สถานการณ์ปัจจุบันมากขึ้น จึงจำเป็นต้องตราข้อบังคับนี้”

ถูกต้องตามมติของสภาผู้แทนราษฎร

สินี สัมมี

(นางสินี สัมมี)

ผู้อำนวยการสำนักการประชุม

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร